

Zhodnocení hospodaření vybrané účetní jednotky – obce Sulimov

Petra Šenkyříková

Bakalářská práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra Šenkyříková**
Osobní číslo: **M11082**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Zhodnocení hospodaření vybrané účetní jednotky –
obce Sulimov**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů a stanovte teoretická východiska pro zhodnocení hospodaření obce.

II. Praktická část

- Charakterizujte obec Sulimov.
- Analyzujte hospodaření obce pomocí vybraných ukazatelů.
- Na základě analýzy navrhněte doporučení pro zlepšení hospodaření obce do budoucna.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. Public budgeting systems. 7th ed. Boston, Mass.: Jones and Bartlett Publishers, 2004, 631 s. ISBN 0-7637-3129-3.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004, 375 s. ISBN 8072610864.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zuzana Crhová**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **16. února 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2015**

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15.5.2015

Šubertová Petra
.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Předmětem bakalářské práce je zhodnotit vybrané ukazatele obce Sulimov za období od roku 2010 až do 2014 pomocí finanční analýzy a poté představit návrhy a doporučení na zlepšení finanční situace. Práce je rozdělena do dvou částí, kdy část teoretická je zaměřena na základní poznatky o obcích z pohledu veřejné správy, na informace o rozpočtu obcí a teoretické informace o finanční analýze. Praktická část je zaměřena na jednoduchou analýzu příjmů a výdajů a vypočtení hodnot vybraných ukazatelů zejména v oblasti autarkie, likvidity, zadluženosti a financování. Závěr práce je zaměřen na zhodnocení hlavních problémů obce a navržení vhodných doporučení, kterými by bylo možné zlepšit její stávající situaci.

Klíčová slova: Veřejná správa, obec, rozpočet, rozpočtové příjmy a výdaje, finanční analýza, poměrové ukazatele

ABSTRACT

The goal of my bachelor thesis is to evaluate specific financial indexes of Sulimov municipality for period of 2010 – 2014, using financial analysis and introduce suggestions and recommendations to improve financial situation of Sulimov municipality. Thesis is divided into two parts, theoretical part, which is aimed on basic findings about municipalities from public administration point of view, also information about municipality budgets and theoretical information about financial analysis. Second part is aimed on simple analysis of incomes and expenditures and calculating of specific indexes especially from autarchy, liquidity, indebtedness and funding. Conclusion of my thesis evaluates main troubles in Sulimov municipality and proposal of suitable recommendations, which would be able to improve current situation.

Keywords: Public administration, municipality, budget, budget revenues and expenditures, financial analysis, ratio pointer

Touto cestou bych ráda poděkovala především Ing. Zuzaně Crhové za pomoc při zpracování a řadu doporučení k mé bakalářské práci. Dále panu Mgr. Zdeňkovi Dvořákovi za ochotu a vstřícnost poskytnout veškeré informace o obci Sulimov a v neposlední řadě také mé rodině za velkou podporu.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VEŘEJNÝ SEKTOR	12
1.1 STÁTNÍ SPRÁVA	12
1.2 SAMOSPRÁVA.....	13
2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA OBCÍ	15
2.1 ZÁKLADNÍ ZNAKY OBCE	15
2.2 ORGÁNY OBCE	16
2.3 PŮSOBNOST OBCE.....	17
3 HOSPODAŘENÍ OBCÍ	18
3.1 DRUHY ROZPOČTŮ.....	18
3.1.1 Územní rozpočet	18
3.1.1.1 Rozpočtový proces.....	19
3.1.1.2 Rozpočtové provizorium.....	20
3.2 PŘÍKLADY METOD SESTAVENÍ ÚZEMNÍHO ROZPOČTU	20
3.3 PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	21
3.3.1 Daňové příjmy.....	22
3.3.2 Transfery a dotace	23
3.3.3 Nedaňové příjmy	23
3.3.3.1 Příjmy z vlastního podnikání	23
3.3.3.2 Ostatní příjmy	23
3.3.4 Úvěry a půjčky	24
3.4 VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	24
3.4.1 Členění výdajů územních rozpočtů z různých hledisek	24
3.4.1.1 Ekonomické hledisko.....	24
3.4.1.2 Rozpočtová skladba	25
3.4.1.3 Infrastruktura	25
3.4.1.4 Funkce veřejných výdajů	25
3.4.1.5 Rozpočtové plánování.....	26
4 FINANČNÍ ANALÝZA	27
4.1 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU	27
4.1.1 Rozvaha.....	27
4.1.2 Výkaz zisku a ztrát	28
4.2 ROZDÍLY V PODNIKATELSKÉ A MUNICIPALNÍ SFÉŘE	29
4.3 ZÁKLADNÍ METODY FINANČNÍ ANALÝZY	30
4.3.1 Absolutní ukazatele	30
4.3.1.1 Horizontální analýza	30
4.3.1.2 Vertikální analýza	30
4.3.2 Poměrové ukazatele	30
4.3.2.1 Ukazatel autarkie	31
4.3.2.2 Ukazatel rentability.....	31
4.3.2.3 Ukazatel likvidity.....	33

4.3.2.4	Ukazatel financování	34
4.3.2.5	Ukazatel aktivity	35
4.3.2.6	Ukazatele zadluženosti	36
4.4	HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE MUNICIPALNÍCH JEDNOTEK	37
II	PRAKTICKÁ ČÁST	38
5	CHARAKTERISTIKA OBCE SULIMOV.....	39
5.1	Z HISTORIE	39
5.2	ORGÁNY OBCE	39
6	ANALÝZA PLNĚNÍ ROZPOČTU	41
6.1	ANALÝZA PŘÍJMŮ	42
6.2	ANALÝZA VÝDAJŮ.....	47
7	FINANČNÍ ANALÝZA AKTIV, PASIV, NÁKLADŮ A VÝNOSŮ OBCE SULIMOV	50
7.1	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA MAJETKOVÉ STRUKTURY	50
7.2	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA FINANČNÍ STRUKTURY	52
7.3	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA NÁKLADŮ	54
7.4	HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA VÝNOSŮ	55
8	ANALÝZA VYBRANÝCH UKAZATELŮ.....	57
8.1	UKAZATELE AUTARKIE	57
8.2	UKAZATELE LIKVIDITY	57
8.3	UKAZATELE AKTIVITY.....	58
8.4	UKAZATELE FINANCOVÁNÍ.....	59
8.5	UKAZATELE ZADLUŽENOSTI.....	60
8.6	UKAZATELE RENTABILITY	61
8.7	ZLATÉ PRAVIDLO FINANCOVÁNÍ.....	62
8.8	PROVOZNÍ PŘEBYTEK	62
8.9	SPIDER ANALÝZA	63
9	ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ PRO OBEC.....	65
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	68
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	71
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK.....	73

ÚVOD

Tématem bakalářské práce je zhodnocení hospodaření obce, jakožto vybrané účetní jednotky, která hospodaří na základě stanoveného rozpočtu.

Cílem bakalářské práce je celkové zhodnocení finančního zdraví obce Sulimov pomocí finanční analýzy, interpretace výsledků a stanovení doporučení, které povedou ke zlepšení celkové situace v obci. Finanční analýza je specifickým nástrojem pro odhalení silných a slabých stránek účetní jednotky, a v současnosti také představuje významnou složku podílející se na řízení podniku. Analýzu lze využít i v rámci odvětví a zjistit, jak si účetní jednotka stojí v porovnání s konkurencí.

V teoretické části je bližší specifikace veřejného sektoru jako součásti národního hospodářství, do kterého územní samosprávné celky patří. Dalším krokem je popis základních znaků obce a její postavení v rámci veřejného sektoru. Důležitou částí teorie jsou rozpočty jako takové, které představují hlavní zdroj financování nejen obcí, ale i dalších institucí veřejného sektoru. V neposlední řadě je nastíněn teoretický popis finanční analýzy, především pak popsané postupy, jak vypočítat daný ukazatel a co vypočtená hodnota znamená pro účetní jednotku. Na závěr je porovnán rozdíl mezi analýzou, kterou provádí podnikatelské subjekty a analýzou účetní jednotky, která se nachází ve veřejném sektoru, protože pro municipální oblast jsou některé ukazatele odlišné.

V úvodu části praktické je popsána základní charakteristika vybrané obce - Sulimov, další část se zabývá celkovým rozpočtem, se kterým obec hospodaří a to za období let 2010 až 2014 a detailnějším přiblížením příjmů a výdajů. Nejdůležitější oddíl týkající se finanční analýzy je zaměřen na rozbor aktiv, pasiv, nákladů a výnosů pomocí horizontální a vertikální analýzy a výpočet vybraných ukazatelů, například autarkie, aktivity, financování a dalších, které se využívají v municipální oblasti. V závěrečné části je provedeno srovnání vybraných ukazatelů s podobnou obcí pomocí spider analýzy. Na základě celkových zjištěných a vyhodnocených výsledků jsou obci doporučeny návrhy, které by mohly pomoci zlepšit finanční situaci a vedly by k lepší stabilitě.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem práce je zhodnotit finanční stabilitu vybrané účetní jednotky - obce, interpretovat výsledné hodnoty a stanovit vhodná doporučení, která by obci mohla přinášet přijatelnější výsledky v oblasti hospodaření s rozpočtem.

V teoretické části bude použita metoda literární rešerše, kdy budou prostudovány literární prameny zaměřeny na problematiku veřejného sektoru, definování pojmu obec a následně nastíněna problematika financování obce – rozpočtování a popis finanční analýzy a vybraných ukazatelů, to pro čtenáře povede k jednoduššímu pochopení dané problematiky, a tím i lepší orientaci ve výsledcích praktické části.

V praktické části je hlavní použitou metodou rozbor hospodaření obce pomocí finanční analýzy a zjištění pozitivních nebo negativních výsledků. Jedná se o výpočet vybraných ukazatelů a procentuální rozbor položek rozvahy a výkazu zisku a ztrát.

V praktické části bude hlavní použitou metodou analýza hospodaření obce. Jedná se o výpočet základních ukazatelů výkonnosti a zhodnocení dosažených hodnot ukazatelů a procentuální rozbor položek rozvahy a výkazu zisku a ztrát.

Dále bude v praktické části použita metoda srovnání, kdy budou pomocí spider grafu srovnány ukazatele zkoumané obce s vybranou obcí.

V závěru praktické části bude provedena syntéza vybraných hodnot, která sloučí jednotlivé části finanční analýzy do jednoho celku a budou sledovány vzájemné vazby mezi jednotlivými ukazateli. Na základě celkového zhodnocení budou interpretovány výsledky a doporučen další postup pro obec.

Výzkum je prováděn na obci Sulimov, za období 5 let, a to od roku 2010 až 2014.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÝ SEKTOR

Pro lepší pochopení problematiky hospodaření obcí je důležité nejdříve zmínit základní informace o veřejném sektoru jako součásti národního hospodářství, který je řízen veřejnou správou. Národní hospodářství ČR zahrnuje jak sektor soukromý, tak sektor veřejný. Soukromým sektorem je myšlena ta část národního hospodářství, která nespadá pod státní správu ani samosprávu (Rosenmayer, [b. r.]). Veřejným sektorem se naopak rozumí ta část národního hospodářství, která zajišťuje veřejné statky, je řízena veřejnou správou, rozhoduje veřejnou volbou a je financována pomocí veřejných financí. Veřejný sektor je veden veřejnou správou, která především plní řídicí funkci pro organizace působící ve veřejném sektoru. (Pospíšil 2014, s. 11)

Pastuszková (2014) uvádí, že veřejnou správu lze charakterizovat jako soubor činností a významných procesů, které poskytují služby veřejnosti prostřednictvím specifických institucí zaměřených především na veřejný zájem, který představuje vše, co se týká občanů. Hamerlíková a Maaytová (2010, s. 11) tvrdí, že pod pojmem veřejná správa je uváděna jak státní správa, tak místní správa a samospráva. Veřejná správa je nositelem veřejné moci a plní funkce, které se projevují zejména jako rozhodnutí. Činnosti veřejné správy upravuje Ústava ČR a další právní předpisy a normy, které na ni navazují.

Veřejná moc, která je představována veřejnou správou se dělí na státní moc a na samosprávnou moc. Samospráva je státem svěřena nestátním orgánům ke správě veřejných záležitostí, jedná se zejména o subjekty územní samosprávy, které vykonávají specifickou formu správy. Veřejná správa je využívána jak v organizačním pojetí, kdy se jí rozumí orgány veřejné správy, tak v tzv. funkčním pojetí, což znamená samotný výkon veřejné správy. (Pastuszková, 2014)

1.1 Státní správa

Provazníková (2009, s. 24) uvádí, že státní správu reguluje ústřední vláda, která je nejvyšším orgánem moci výkonné a politické. Hlavními orgány, které koordinuje a kontroluje ústřední vláda, jsou ministerstva a ostatní ústřední úřady státní správy.

Základní orgány státní správy:

- vláda
- ministerstva a ostatní ústřední správní úřady

- odborné územní správní úřady
- veřejné ozbrojené sbory a jiné veřejné sbory

Pomahač (2012, s. 59) uvádí, že státní správa je činnost vykonávaná státem a jeho orgány nebo dalšími orgány, které stát tímto výkonem pověřil, čili přenesl působnost v určitém rozsahu. V praxi lze státní správu rozdělit na státní správu specializovanou a všeobecnou. Za specializovanou správu je uváděn výkon státní správy např. finančním úřadem. Všeobecnou státní správu vykonávají například územní samosprávné celky v rámci přenesené působnosti prostřednictvím svých úřadů.

Státní správa je vykonávána ústředními orgány státní správy a územními orgány státní správy. Ústřední orgány představují ministerstva, kterých je 14 a ostatní ústřední orgány, mezi které patří Úřad vlády ČR, Český statistický úřad, Úřad průmyslového vlastnictví, Národní bezpečnostní úřad, a další. Územní orgány spravují a obsluhují pouze určitou část území. Existují tři způsoby, kterými lze řídit státní správu pomocí územních orgánů (Pastuszková, 2014):

- **detašovaná pracoviště** – jedná se o pobočky státních institucí, které jsou vedeny pod stejným názvem, například Český statistický úřad, který je v každém krajském městě.
- **samostatné orgány** – zřízené zákonem, mají svého nadřízeného a jsou jimi například finanční úřady nebo úřady práce
- **úřady územních samospráv**, které vykonávají státní správu v přenesené působnosti, příkladem je obec s matrikou.

1.2 Samospráva

Pospíšil (2013, s. 61) říká, že samospráva se v České republice člení na samosprávu územní a samosprávu zájmovou. Mezi územní samosprávu se řadí menší územní celky – obce a kraje. Samospráva je označována jako činnost, která spravuje vymezenou oblast svých záležitostí samostatně. Ve své podstatě spravuje někdo jiný než stát.

Územní samospráva se člení na územní samosprávné celky základní a vyšší územní samosprávné celky. „Územní celky jsou vytvořeny z potřeb veřejného a společenského zájmu a z principu řídit vlastní záležitosti občanů“ (Káňa, 2010, s. 47). Peková (2008, s. 109)

tvrdí, že územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi. V České republice v současné době funguje dvoustupňová územní samospráva, která se člení na vyšší územní samosprávné celky (kraje) a základní územní samosprávné celky (obce). Územní samospráva je určena především pro občany z důvodu zastupování jejich potřeb a zájmů. Důležitým úkolem je schopnost komunikace orgánů samosprávy s občany tak, aby byla možná co nejkvalitnější zpětná vazba. V rámci samosprávy obce a kraje mají právo rozhodovat o rozvoji svého území, hospodařit podle vlastního rozpočtu, zřizovat různé příspěvkové organizace nebo organizační složky.

Jiným druhem samosprávy je tzv. zájmová samospráva, která uspokojuje zájmy a potřeby vybraných subjektů na jiném principu než územním, jde o společenskou činnost. Kadeřábková a Peková (2012, s. 16) tvrdí, že zájmová samospráva je charakteristická především řízením a kontrolou činností, které jsou vykonávány specializovanými osobami. Pastuzsková (2014) uvádí jako příklad zájmové samosprávy rybářské spolky, myslivce, komory advokátů nebo akademický senát na vysoké škole. Tato sdružení vystupují jako právnické osoby, které hospodaří s vlastním majetkem a podle vlastního rozpočtu. Některé z nich mohou být zřízeny ze zákona, například komory exekutorů.

2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA OBCÍ

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je obec základním územním samosprávným celkem, který je tvořen obyvateli, kteří využívají vymezené katastrální území (Česko, 2000). Provozánková (2009, s. 28) tvrdí, že obec má samostatnou působnost spočívající především v plnění požadavků svých občanů a vytváření vhodných podmínek pro rozvoj sociální péče a jiných úloh. Svoboda a Schelle (2007, s. 33) se domnívají, že výkon této samostatné působnosti by měl být převažující činností orgánů obce, avšak ze zákona jsou na obec přeneseny i některé úkoly státní správy. Kadeřábková a Peková (2010, s. 19) navíc uvádí, že dalšími důležitými předpoklady pro samostatnou působnost je samostatné hospodaření obce podle rozpočtu a peněžních fondů a také péče o všestranný rozvoj svého území, čili i ochrana veřejného zájmu.

Pro snadnější orientaci v hospodaření územních samosprávných celků je nutné zdůraznit, že se tyto účetní jednotky musí řídit několika základními právními předpisy a ustanoveními. Nejdůležitějším právním předpisem, kterým se řídí všechny účetní jednotky v České republice je zákon o účetnictví 563/1991 Sb., v aktuálním znění (Česko, 1991). Dalším důležitým právním předpisem je vyhláška č. 410/2009 Sb., která je rozdělena do čtyř částí, přechodných a závěrečných ustanovení a přílohy. Tato vyhláška upravuje především účetní závěrku, některé účetní metody a směrnou účtovou osnovu (Česko, 2010). Posledním z hlavních právních předpisů jsou České účetní standardy pro vybrané účetní jednotky, kterých je v současnosti deset a upravují například transfery nebo fondy účetní jednotky.

2.1 Základní znaky obce

Základními znaky, kterými lze rozpoznat obec jsou:

- katastrální území vymezené určitou hranicí, obec může mít jedno nebo více území. (Kadeřábková a Peková, 2010, s. 19)
- občané, kteří v obci mají trvalý pobyt, popřípadě čestné občanství pro ostatní občany trvale žijící v jiné obci. Do této skupiny lze také zařadit právnické osoby, kterými jsou existující firmy se sídlem nebo provozovnou na území obce. Občan obce, který dovršil plnoletost má právo volit a být volen do zastupitelstva obce, může se účastnit hlasování v místním referendu a sdělovat své názory a návrhy na veřejném zasedání zastupitelstva v souladu s jednacím řádem. (Česko, 2000)

- samospráva neboli působnost obce, která plní různé funkce vymezené zákonem o obcích. (Peková, 2008, s. 119)

2.2 Orgány obce

Zastupitelstvo obce je základním orgánem, který obec samostatně spravuje. Členové zastupitelstva jsou v České republice voleni na čtyřleté volební období. Obecní zastupitelstvo je zodpovědné především za plnění stanovených cílů hospodaření a za rozvoj obce. Počet členů zastupitelstva není pevně stanoven, ale odvíjí se od počtu obyvatel dané obce a velikosti katastrálního území. Zastupitelů by měl být lichý počet z důvodu shodného počtu hlasů. Zasedání zastupitelstva je veřejné a mohou se ho zúčastnit občané. (Provazníková, 2009, s. 29 – 30)

Zákona o obcích uvádí tyto základní počty členů na daný počet obyvatel (Česko, 2000):

- do 500 obyvatel – 5 až 15 členů
- 500 až 3 000 obyvatel – 7 až 15 členů
- nad 3 000 do 10 000 – 11 až 25 členů
- nad 10 000 do 50 000 – 15 až 35 členů
- nad 50 000 do 150 000 – 25 až 45 členů
- nad 150 000 – 35 až 55 členů

Rada obce je výkonným orgánem obce a je tvořena starostou a vybranými členy zastupitelstva, zodpovídá se zastupitelstvu obce. Schůze rady nejsou veřejně přístupné. (Nahodil a kol., s. 107)

Starosta je hlavním představitelem obecního úřadu, který je volen členy zastupitelstva na dobu 4 let. Po dobu jeho nepřítomnosti je zastupován místostarostou. Starosta reprezentuje obec navenek, předává informace o činnostech obce a za výkon své funkce se zodpovídá zastupitelstvu. (Káňa, 2010, s. 49)

Obecní úřad je dle podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem úřadu a ostatními zaměstnanci obce, například účetní nebo hospodář. Obecní úřad je povinen plnit veškeré úkoly, které mu přidělí zastupitelstvo, popřípadě rada obce. Má pravomoc poskytovat pomoc výborům a komisím. (Koudelka, 2007, s. 207)

2.3 Působnost obce

Působnost obce lze v rámci samosprávy členit na samostatnou působnost a na působnost přenesenou.

Samostatná působnost se týká záležitostí, které jsou vymezeny zákonem a týkají se především činností, které jsou v zájmu obce a občanů. Tyto činnosti musí být v souladu s místními zvyklostmi a uspokojovat potřeby bydlení, rozvoje zdraví nebo dopravu v obci. Do samostatné působnosti obce lze zpravidla zařadit činnosti jako hospodaření s obecním majetkem, vytváření peněžních fondů a stanovení závěrečného účtu (Provazníková, 2009, s. 30). Svoboda a Schelle (2010, s. 31) uvádí působnost jako klasickou obecní samosprávu, kdy obec samostatně spravuje své záležitosti, ale zároveň je vázána na zákony, které vydaly ústřední orgány.

Přenesená působnost je v určitých věcech stanovena zvláštním zákonem. V základním rozsahu obec vykonává přenesenou působnost pro svůj správní obvod, který je stejný jako obvod územní. Obce s pověřeným úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost jak v základním rozsahu, tak ve stanoveném správním obvodu i v přenesené působnosti, která jim byla svěřena zvláštními zákony. Obec s rozšířenou působností je zároveň obcí s pověřeným úřadem. (Provazníková, 2009, s. 31)

Podle Pekové (2011, s. 339) jsou obce rozděleny do tří kategorií podle přenesené působnosti. Působnost v základním rozsahu obec vydává nařízení, projednává přestupky, jedná o místních komunikacích, je povodňovým orgánem a orgánem ochraňujícím ovzduší a přírodu. V rámci působnosti pověřeného obecního úřadu je obec oprávněna zajišťovat volby do Parlamentu České republiky, zastupitelstev krajů, obcí a Evropského parlamentu. V posledním stupni, tedy obec s rozšířenou působností má obec pravomoc například evidovat obyvatele v registru obyvatel, vydávání řidičských průkazů, péče o zdravotně postižené občany nebo vedení živnostenského úřadu.

3 HOSPODAŘENÍ OBCÍ

K hospodaření obcí se Kadeřábková a Peková (2012, s. 233) vyjadřují zejména ve smyslu sestavování ročního rozpočtu, který je hlavním finančním plánem pro územní samosprávné celky a lze se na něj dívat z několika hledisek.

Podle Leeho (2004, s. 2) je rozpočetnictví zamýšleno jako mechanismus pro stanovení cíle, měření postupu k danému cíli, určení slabých stránek nebo nedokonalostí v podniku a integraci různých aktivit prováděných početnými podskupinami v rámci rozsáhlých úředních aparátů, a to jak soukromých, tak veřejných.

3.1 Druhy rozpočtů

Mezi nejběžnější druhy rozpočtů využívaných ve finančním řízení obcí patří programový rozpočet, zdrojový rozpočet a rozpočet finančních toků.

Programový rozpočet se dělí do různých oblastí činností z hlediska rozsahu jejich daného úkolu a ukazuje náklady, které předpokládají zabezpečení činnosti. Hlavním cílem je zachytit náklady a výnosy bez ohledu na finanční toky.

Zdrojový rozpočet je významný z hlediska vícezdrojového financování, protože představuje ty zdroje financování, které slouží ke krytí jednotlivých nákladů.

Rozpočet finančních toků navazuje na rozpočet programový, ale rozdílem je, že přihlíží ke skutečným tokům peněžních prostředků, které vznikají během rozpočtového období.

(Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 139)

3.1.1 Územní rozpočet

Pospíšil (2013, s. 6) poukazuje především na to, že rozpočty obcí a krajů jsou upraveny zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tímto zákonem je upravována především tvorba, postavení, obsah a funkce rozpočtů obcí a krajů a stanoví pravidla financování a hospodaření s jejich finančními prostředky.

Rozpočet je základním a důležitým prvkem v oblasti finančního hospodaření obcí. Je označován jako decentralizovaný peněžní fond založený na principu nenávratnosti, neekvivalenci a nedobrovolnosti, který je tvořen, rozdělován a používán primárně (Peková, 2011, s. 214). Z účetního hlediska je bilancí, která podává přehled o celkových příjmech a výdajích za běžné rozpočtové období. Plní funkci rozpočtového plánu, podle kterého se

hospodaří v rozpočtovém období a ten by měl zajistit solventnost obce. (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 170)

Provazníková (2009, s. 58) uvádí, že v období sestavování rozpočtu nastává tzv. rozpočtové omezení, které je dáno všem ekonomickým subjektům. Jedná se o úsilí územních samosprávných celků vytvářet dostatečně velký objem zdrojů na příjmové straně rozpočtu, což často vede ke konfliktu s financováním vytyčených záměrů a úmyslů na straně výdajů.

Existují tři roviny rozpočtu, které vyplývají z jeho funkcí. První je rozhodovací rovina, která rozhoduje, čeho chce obec pomocí rozpočtu dosáhnout. Řídící rovina se zabývá umístěním zdrojů financování mezi určité organizační jednotky obce. V souvislosti s kontrolní rovinou mají obce dozor nad výdejem finančních prostředků, zejména pak kdo prostředky vydává a v jaké výši. (Provazníková, 2009, s. 59)

Funkce územní samosprávy je zajištěna územním rozpočtem, jakožto svým nejdůležitějším nástrojem. V každé zemi je hospodaření podle rozpočtu povinné. Rozpočtové období se na úrovni územní samosprávy zpravidla kryje s kalendářním rokem a je shodné s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Všechny činnosti rozpočtu se nazývají rozpočtovým procesem a jsou obvykle delší než rok, zpravidla zahrnují období od 1,5 do 2 let. (Peková, 2011, s. 211 – 212)

3.1.1.1 Rozpočtový proces

Představuje soubor činností orgánů, a to jak zastupitelstva, tak rady a finančního výboru, které jsou spojeny se sestavením plánu územního rozpočtu, s jeho schválením a realizací během rozpočtového období. Další činností je kontrola plnění rozpočtu a sestavení a schválení závěrečného účtu. (Peková, 2011, s. 212)

Jednotlivé etapy rozpočtového procesu (Provazníková, 2009, s. 70 – 71):

- zhodnocení minulých rozpočtů a stanovení hlavních cílů pro rozpočtové období,
- sestavení návrhu na rozpočet – provádí výkonný orgán obce (finanční odbor), který navazuje na hospodaření v minulých letech. Návrh musí obsahovat všechny požadavky jednotlivých zastupitelů a odborů,
- schvalování rozpočtu – tuto funkci plní zastupitelstvo obce, které schvaluje všechny závazné ukazatele, které se následně rozepisují podle podrobné rozpočtové skladby. Důležitým předpokladem je reálnost, pravdivost a úplnost,

- kontrola plnění rozpočtu,
- přehled o skutečném plnění rozpočtu neboli závěrečný účet sestavují výkonné orgány, ale schválení je v pravomoci zastupitelstva. Tento výkaz by měl obsahovat celkový pohled na hospodaření obce v uplynulém roce v porovnání rozpočtem schváleným, analýzu příjmů a výdajů nebo plnění sdílených daní v daném roce,
- následná kontrola – hospodaření za uplynulý rok je obec povinna podat k přezkoumání krajskému úřadu, popřípadě auditorské společnosti,
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

3.1.1.2 Rozpočtové provizorium

Ochrana, Pavel a Vítek (2010, s. 89) uvádí, že „rozpočtové provizorium nastává tehdy, jestliže není Poslaneckou sněmovnou vysloven souhlas se zákonem o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok před prvním dnem rozpočtového roku“. V problematice obcí je postup obdobný, znamená to v podstatě to, že rozdělování obecních peněz se bude řídit rozpočtem z předešlého roku a to až do řádného schválení nového rozpočtu.

3.2 Příklady metod sestavení územního rozpočtu

Přírůstkový způsob je nejběžnějším prostředkem sestavení rozpočtu. Tato metoda je postavena na odhadech a stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet, který je považován za základ rozpočtu budoucího. Je nutné vzít v úvahu změny v odhadech, které byly v daném roce realizovány jen částečně, odhadovaný růst inflace, očekávané změny počtu uživatelů, apod. Nevýhodou této metody je zohledňování historických nákladů na služby a nebere v úvahu, že služba nemusí být oprávněná. (Provazníková, 2009, s. 59-60)

Performance budgeting je přístupem, který od reprezentantů obce vyžaduje srovnat, jak bylo využití veřejných prostředků efektivní a hospodárné a zároveň zda bylo dosaženo žádoucích účinků a cílů. Rozpočtový proces hraje úlohu poskytnutí a zohlednění zdrojů i stanovení kritérií a cílů výstupů. Základem tohoto principu je sběr informací o výsledcích, nákladech na dosažení cílů a hodnocení efektivnosti. (Provazníková, 2009, s. 61)

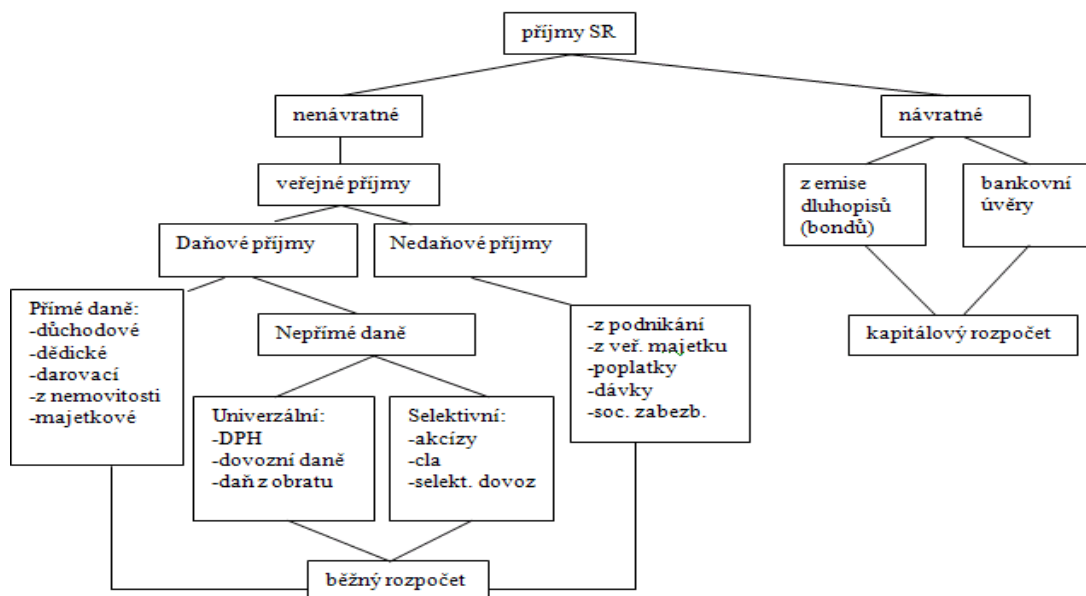
Metoda programového rozpočtování spočívá v sestavení struktury rozpočtu, která výdaje seřadí podle jejich výsledku anebo podle míry přispívání k dosažení požadovaných cílů obce. Tato metoda z hlediska účelnosti říká, že zdroje jsou umístěny do základních pro-

gramů, dílčích programů i programových prvků. Jedná se o dlouhodobější strategii, obecně asi 5 let. Základním krokem celého procesu je zkoumat cíle obce, kterých chce dosáhnout a následně je porovnat s oceněním variant, pomocí kterých bylo definovaných cílů dosaženo. (Provazníková, 2009, s. 63)

3.3 Příjmy územních rozpočtů

První důležitou oblastí územního rozpočtu jsou veřejné příjmy, které se významným způsobem podílejí na přerozdělování hrubého domácího produktu, a to nenávratně. Veřejné příjmy jsou hlavním zdrojem sloužící ke krytí veřejných výdajů a tvoří představu veřejných rozpočtů, případně i jiných mimorozpočtových fondů v soustavě rozpočtů. Veřejné příjmy plní několik funkcí a mezi hlavní patří fiskální funkce (rozpočtová či alokační), která spočívá v zabezpečení potřebného množství finančních prostředků na pokrytí veškerých výdajů. Dalšími důležitými funkcemi jsou redistribuční a stabilizační funkce. Příjmy daňové plní i regulační funkci. (Peková, 2012, s. 313 - 315)

Kadeřábková a Peková (2012, s. 239) rozdělují příjmy dle druhového třídění na čtyři skupiny příjmů územních rozpočtů – daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. První tři oblasti tvoří tzv. vlastní příjmy, které jsou nejdůležitějším zdrojem financování. Každý z těchto druhů příjmů se pak dále člení do více podskupin. Provazníková (2009, s. 79) říká, že příjmy územních rozpočtů mají rozmanitý charakter, největší podíl tvoří zpravidla příjmy daňové, které zahrnují především daň z příjmů fyzických a právnických osob.

Obr. 1. Schéma rozpočtových příjmů (Miraz.cz, © 2000 – 2015)

3.3.1 Daňové příjmy

Podle Lajtkepové (2007, s. 52) představují příjmy daňové rozhodující část příjmů a obvykle obsahují cla, daně nebo příspěvky na sociální zabezpečení. Rozložení daňových příjmů je možné posuzovat z různých hledisek. Mezi základní hlediska patří legislativa, daňová správa, rozpočtové určení daňových subjektů a daňové sazby (Provazníková, 2009, str. 79). Mají charakter běžných příjmů, každoročně se opakují, i když ne ve stejné výši a mají vliv na finanční stabilitu obce. (Peková, 2011, s. 247)

Peková (2011, s. 249) dále uvádí, že mezi daňové příjmy patří především majetková daň, jejím předmětem zdanění je majetek ve vlastnictví obce, zejména nemovitý majetek, tj. půda nebo budovy. V některých případech se zdaňuje i hmotný nebo finanční majetek.

Majetkové daně se řadí mezi přímé daně, které zdaňují bohatství, tedy stav majetku k určitému okamžiku a představují tzv. cenu za ochranu majetku. Zdanění probíhá jak u jednotlivých druhů majetku prostřednictvím dílčích majetkových daní nebo v rámci zdanění celého souboru majetku a to univerzální majetkovou daní. Majetková daň, která zdaňuje všechny majetek vlastněný jedním subjektem, má charakter tzv. osobní majetkové daně, zpravidla z čisté hodnoty majetku (snížené o dluhy). Místní poplatky, např. za lázeňský a rekreační pobyt, z výherních přístrojů a další mají také daňový charakter. (Lajtkepová, 2008, s. 54)

3.3.2 Transfery a dotace

Lajtkepová (2007, s. 100) rozděluje transfery na běžné a kapitálové. Běžné slouží k financování provozních potřeb a to buď účelově, nebo neúčelově. U kapitálových transferů je možnost pouze účelová a je využíváno na konkrétní investice.

Provazníková (2009, s. 147) uvádí, že dotace slouží obcím především k financování výkonu přenesené působnosti. Kromě těchto dotací jsou obcím a krajům přidělovány také účelové dotace, které se dělí na běžné, ty slouží k financování provozních potřeb a kapitálové, které jsou využívány na zajištění poskytovaných veřejných statků. Dalším druhem dotace, jsou tak zvané nárokové dotace, které dostávají obce pravidelně, aniž by si o ně musely žádat. Opakem takových dotací jsou dotace nenárokové, na které nevzniká automatický nárok, ale obec musí splnit určitá kritéria k jejímu získání.

3.3.3 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy zpravidla představují druhou největší oblast příjmů v rozpočtech obcí. Tyto příjmy existují v podobě běžných (neinvestičních) příjmů, které se každoročně opakují nebo kapitálových (investiční) příjmů, které se většinou neopakují. (Marková, 2005, s. 98)

3.3.3.1 Příjmy z vlastního podnikání

Tyto příjmy se podílejí na celkových příjmech zhruba z 10 až 15%. Jedná se například o zisky municipálních podniků, příjmy z pronájmu majetku nebo příjmy z obchodování s cennými papíry. Jsou spojeny s majetkovou účastí, což přináší určité riziko. Například příjmy z pronájmu nebo prodeje nepotřebného majetku jsou závislé na struktuře majetku obce a jeho kvalitě, důležitý je důkladný ekonomický rozbor. (Peková, 2011, s. 258 – 259)

3.3.3.2 Ostatní příjmy

Jako ostatní příjmy vystupují zejména ty kapitálové, do kterých se řadí příjmy z prodeje majetku a dary obci pocházející od fyzických osob nebo firem. K přílivu těchto příjmů dochází nepravidelně z hlediska času a jsou tedy pouze doplňkovým zdrojem. (Provazníková, 2009, s. 182 – 183)

3.3.4 Úvěry a půjčky

Jedná se o příjmy návratného charakteru, důvodem je nutnost splacení dluhů svým věřitelům do určitého data. Úvěry a půjčky jsou pro obce významným zdrojem příjmů, které slouží zejména k financování dlouhodobých investic, kdy úrok bývá splácen z běžného rozpočtu a dluh z rozpočtu kapitálového. (Provazníková, 2009, s. 101)

Mezi tři hlavní zdroje návratných příjmů patří úvěry od bank nebo institucí specializovaných na poskytování těchto služeb, emise komunálních obligací nebo akcií, které mnohdy nesou vyšší poplatky, proto jsou využívány spíše většími městy a návratné půjčky a výpomoci od ostatních subjektů na trhu. (Kadeřábková a Peková, 2010, s. 123)

3.4 Výdaje územních rozpočtů

Proces decentralizace, čili přesunutí funkcí a kompetencí na nižší orgány v posledních desetiletích značně změnil uspořádání výdajů územních samosprávných celků. Celkové výdaje se na rozpočtu těchto subjektů podílí v každé zemi odlišně. Záleží především na rozsahu pravomocí územních samosprávných celků při plnění veřejných služeb, poskytování veřejných statků a dalších úloh. (Peková, 2011, s. 279)

Obce vynakládají během roku zejména výdaje na sociální péči, školství, zdravotnické služby, veřejnou bezpečnost, údržbu a provoz komunikací, pouličních osvětlení nebo kanalizaci. (Provazníková, 2009, s. 217)

3.4.1 Členění výdajů územních rozpočtů z různých hledisek

V České republice se setkáváme s několika nejužívanějšími členěními výdajů územních samosprávných celků.

3.4.1.1 Ekonomické hledisko

Podle ekonomického hlediska se výdaje dělí na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje se stále opakují a jsou z nich financovány běžné potřeby v běžném hospodářském roce. Jsou do nich zahrnuty především výdaje na platy zaměstnanců, nákup materiálu, vody nebo energie. Kapitálovými výdaji se rozumí výdaje na financování dlouhodobějších záměrů, které jsou delší než jedno rozpočtové období. Jsou určeny například na realizace projektů až do jejich samotného dokončení. (Řízení obcí I., 2008, s. 137)

3.4.1.2 Rozpočtová skladba

Podle Provazníkové (2009, s. 213) jsou běžné a kapitálové výdaje v České republice upravovány rozpočtovou skladbou. Hlavním cílem rozpočtové skladby je členění běžných a kapitálových výdajů druhově. Druhově znamená na neinvestiční výdaje, kterými jsou například výdaje na platy, ostatní platby za práci nebo neinvestiční nákupy a na investiční.

3.4.1.3 Infrastruktura

Peková (2011, s. 284) řadí mezi výdaje charakteru infrastruktury výdaje na ekonomickou infrastrukturu a na sociální infrastrukturu.

Ekonomická infrastruktura zahrnuje výdaje užívané na tvorbu produktů, dále pak na financování požadavků organizací, které zajišťují provoz veřejných statků a služeb. Hlavními kapitálovými výdaji a výdaji neinvestičními jsou výdaje na provoz a údržbu veřejných komunikací, veřejných prostranství a parků, vodovodů, kanalizací, čističek odpadních vod, které nevyužívají jenom občané, ale i firmy. Vhodným přínosem pro obec je pokud se na těchto výdajích alespoň z části podílejí i firmy a fyzické osoby vlastníci pozemky, kteří budou mít z rozvoje infrastruktury užitek. (Marková, 2005, s. 119)

Sociální infrastruktura obsahují investiční a běžné výdaje na péči o zdraví, výdaje na sociální peněžní transfery, výdaje na vzdělávání, výdaje na výstavbu a provoz penzionů pro přestárlé občany, dětské útulky nebo azylové domy, výdaje na kulturní vyžití občanů, sportovní aktivity, komunální bydlení apod. V České republice se tyto výdaje obvykle uvádí pod názvem výdaje na občanskou vybavenost. Poplatky za sociální služby by měly zvažovat sociální spravedlnost a priority obce. (Peková, 2011, s. 284)

3.4.1.4 Funkce veřejných výdajů

I v případě územních rozpočtů se pro ekonomické analýzy využívá členění výdajů podle funkcí veřejných financí, a to na výdaje alokační, redistribuční a stabilizační.

Alokační výdaje zahrnují výdaje územních samosprávných celků na (Marková, 2005, s. 118):

- nákup služeb zejména od soukromých subjektů především v případě zabezpečování místních a regionálních veřejných statků prostřednictvím veřejné zakázky,
- výdaje na uhrazení ztráty vlastních podniků, které územní samosprávný celek založil.

Mezi alokační výdaje se dále řadí výdaje na financování jak čistých veřejných statků (udržení pořádku a bezpečnosti v obci), tak smíšených statků pro občany (výdaje na sociální zabezpečení nebo na provoz městské hromadné dopravy). V posledních několika letech mají tyto výdaje určité stabilizující a regulační účinky, což je zapříčiněno ovlivňováním poptávky po zaměstnání, obecními nákupy statků a služeb. Znamená to, že se obce snaží vytvářet pracovní příležitosti pro občany, aby zvýšily ekonomiku svého regionu a eliminovali vysokou nezaměstnanost, tento jev by mohl mít v budoucnu způsobit nižší nároky na výdaje z územního rozpočtu. (Marková, 2005, s. 118)

Redistribuční výdaje představují velmi malé položky, které souvisí s finančními prostředky územních rozpočtů na peněžní transfery obyvatelstvu. Jako příklad jsou uváděny výdaje na sociální výpomoci a dávky, vyrovnání, náhrady, příspěvky a dotace k nájmemu slabším skupinám obyvatel, apod. Plní zpravidla doplňkovou funkci, jelikož podstatná část sociálních příspěvků je obyvatelům přidělována ze státního rozpočtu. (Peková, 2011, s. 283)

Stabilizační výdaje jsou ovlivňovány především rozsahem veřejného sektoru a vzájemným poměrem mezi sektorem soukromým a veřejným. Jejich redukcí a růstem může být ovlivněna agregátní poptávka. Patří zde zejména výdaje na nákup zboží a služeb pro veřejný sektor. Jsou hlavním prostředkem k financování stabilizační fiskální politiky a snaží se o dosažení plné zaměstnanosti a ekonomického růstu. (Miras.cz, ©2000 – 2015)

3.4.1.5 Rozpočtové plánování

Členění výdajů podle rozpočtového plánování je důležitým ukazatelem a uvádí výdaje v členění na plánované a neplánované.

Plánované výdaje územních rozpočtů lze určit poměrně přesně. Tyto výdaje mají mandatorní charakter, čili vláda nemůže zasahovat do jejich změny, bez příslušné zákonné normy.

Neplánované výdaje jedná se spíše o mimořádné výdaje, které běžně nevznikají. Do těchto výdajů jsou zařazeny výdaje na odstranění škod vzniklých v důsledku živelných pohrom, jako jsou povodně nebo zemětřesení. Do skupiny se řadí i sankční pokuty za porušení rozpočtové kázně obce, apod. (Provazníková, 2009, s. 216)

4 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza podle Knápkové, Pavelkové a Šteker (2013, s. 17) slouží ke zjištění a zhodnocení celkové finanční situace vybrané účetní jednotky. Růčková (2010, s. 9) uvádí, že nejpřesnějším popisem finanční analýzy je ten, že představuje uspořádaný rozbor finančních dat získaných především z účetních výkazů dané účetní jednotky. Hlavním cílem je prozkoumání silných a slabých stránek účetní jednotky, analýza různých obměn, které by přinesly lepší výsledky, srovnávání efektů mezi podobnými firmami z odvětví, poskytnutí informací pro klasifikaci účetní jednotky vnějším okolím, například obchodními partnery, zákazníky nebo vlastníky (Kraftová, 2002, s. 25). Pracuje především s informacemi o aktivech a kapitálové struktuře, ale také s údaji o nákladech a výnosech. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 17)

4.1 Zdroje informací pro finanční analýzu

Hlavními zdroji pro finanční analýzu jsou výkazy účetní jednotky, tedy rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích a případně přehled o změnách vlastního kapitálu. Další důležité informace lze získat z výroční zprávy nebo ze zpráv vrcholového vedení, vedoucích pracovníků, ale také od auditorů nebo z oficiálních statistik a nezávislého hodnocení. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 18)

4.1.1 Rozvaha

Rozvaha je základní účetní výkaz poskytující přehled o majetkové a finanční struktuře účetní jednotky. Rozvaha neboli bilance je sestavována k určitému datu, nejčastěji k rozvahovému dni a účetní jednotka se musí držet zásady bilančního principu, který říká, že aktiva se musí rovnat pasivům (Šteker a Otrusínová, 2013, s. 21). Podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. je struktura rozvahy pro obce a ostatní vybrané účetní jednotky mírně odlišná od rozvahy pro podnikatele. Odlišnosti jsou zřejmě především na straně pasiv, kdy vybrané účetní jednotky zaznamenávají místo základního kapitálu jmění účetní jednotky a do fondů jsou zahrnuty například fond investičního majetku nebo fond kulturních a sociálních potřeb. Jedná se tedy spíše o změny v názvosloví, jelikož obsahový význam položek je totožný a plní stejné funkce. (Česko, 2009)

Tab. 1. Rozvaha pro vybrané účetní jednotky (Česko, 2009)

AKTIVA		PASIVA	
A.	Stálá aktiva	C.	Vlastní zdroje
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	I.	Jmění účetní jednotky
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	II.	Finanční fondy (FO, FKSP, RR, FRIM)
III.	Dlouhodobý finanční majetek	III.	Hospodářský výsledek
B.	Oběžná aktiva	D.	Cizí zdroje
I.	Zásoby	I.	Rezervy
II.	Pohledávky	II.	Dlouhodobé závazky
III.	Finanční majetek	III.	Krátkodobé závazky
Časové rozlišení		Časové rozlišení	

4.1.2 Výkaz zisku a ztrát

Výkaz zisku a ztráty poskytuje přehled o nákladech a výnosech účetní jednotky v konkrétním účetním období. Jedná se o stavové veličiny, jelikož udávají informace k určitému stavu. Rozdíl mezi výnosy a náklady se nazývá výsledek hospodaření a může být vykázán buď v záporném výsledku, tedy ztráta nebo v kladném výsledku, tedy zisk. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 23). Vyhláška č. 410/2009 Sb. uvádí odlišný výkaz, například náklady a výnosy v běžném i minulém období jsou rozděleny na náklady a výnosy z hlavní a hospodářské činnosti. Dalšími rozdíly jsou obsahová vymezení některých položek, které podnikatelé ve svých výkazech neevidují. (Česko, 2009)

Tab. 2. Zjednodušený výkaz zisku a ztrát pro vybrané účetní jednotky (Česko, 2009)

		Běžné období		Minulé období	
		Hlavní činnost	Hospod. činnost	Hlavní činnost	Hospod. činnost
A.	NÁKLADY CELKEM				
A. I.	Náklady z činnosti				
A. II.	Finanční náklady				
A. IV.	Náklady na transfery				
A. V.	Daň z příjmů				
B.	VÝNOSY CELKEM				
B. I.	Výnosy z činnosti				
B. II.	Finanční výnosy				
B. IV.	Výnosy z transferů				
B. V.	Výnosy ze sdílených daní				
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ				

4.2 Rozdíly v podnikatelské a municipální sféře

Podle Vodákové (2013, s. 103) je využívání finanční analýzy ve veřejném sektoru spíše v počátcích oproti analýze, která je běžně využívána v komerčním sektoru. Tato skutečnost má více příčin, ale nejvýznamnější je ta, že snahou municipálních subjektů není maximalizace zisku, ale poskytování výrobků a služeb veřejného charakteru občanům bez omezení, jedná se například o činnosti školství, obrany, zdravotnictví a dalších. Také Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 111) tvrdí, že ve veřejném sektoru má finanční analýza jisté odlišnosti, protože vybrané účetní jednotky, které jsou součástí veřejného sektoru, využívají jako svůj hlavní zdroj rozpočet. Kromě rozpočtových činností mohou také vykonávat činnosti doplňkové, při nichž využívají především majetek a odbornost zaměstnanců. Dalším faktem hodnocení hospodaření neziskově orientovaných organizací je potřeba akceptovat je-

jich zvláštnosti, kdy je důležité především měření úspornosti vynaložených nákladů k požadovanému výstupu.

4.3 Základní metody finanční analýzy

Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 61) uvádí, že mezi základní metody, které jsou využívány při finanční analýze, patří zejména analýza absolutních ukazatelů, analýza rozdílových ukazatelů a analýza poměrových ukazatelů. Vodáková (2013, s. 114) vysvětluje, že každý z ukazatelů finanční analýzy má svůj význam a je třeba si uvědomit, kdy je vhodné daný ukazatel použít a vytvořit tak jejich vhodnou konstrukci.

4.3.1 Absolutní ukazatele

Metoda absolutních ukazatelů je závislá především na zdrojích informací přímo z rozvahy. Získané informace jsou pak využívány při analýze srovnávání vývoje v čase a k procentnímu vyjádření zastoupení položek rozvahy. Výhodou absolutních ukazatelů je zejména jednoduchost jejich zjištění a následná interpretace. (Vodáková, 2013, s. 115)

4.3.1.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza neboli analýza trendů se zjišťuje za časové období. Položky z výkazů se porovnávají s předchozími účetními obdobími a ukazují, jak si účetní jednotka stojí v porovnání s přechozími lety. Z tohoto důvodu je třeba mít k dispozici data za více účetních období, ideálně 5 let, aby byla analýza důsledná. Tato analýza poskytuje rychlé prvotní a často významné informace o chodu účetní jednotky. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 68)

4.3.1.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza slouží ke zjištění procentního podílu jednotlivých položek výkazů na celkových sumách aktiv, pasiv, výnosů či nákladů. I při využití této metody je vhodné zvolit údaje za více účetních období. (Růčková, 2010, s. 104)

4.3.2 Poměrové ukazatele

Pomocí poměrových ukazatelů je možné snadno a rychle odhalit základní obraz o finanční situaci účetní jednotky. Principem poměrového ukazatele je, že dává do poměru různé položky rozvahy, výkazu zisku a ztráty a v některých případech i přehled o cash flow. V pra-

xi se osvědčilo dávat do poměru základní ukazatele rozříděné do skupin podle jednotlivých oblastí, které zastupují. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 84)

4.3.2.1 Ukazatel autarkie

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 112) uvádí tento ukazatel jako důležitý faktor hodnocení toho, jak si obec stojí z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti a výnosů dosažených v hlavní činnosti. Kraftová (2002, s. 101) dále tvrdí, že míra autarkie je v podstatě vyjádření soběstačnosti daného subjektu a může být hodnocena jak výnosy a náklady, tak příjmy a výdaji. Vodáková (2013, s. 128) dodává, že způsob výnosově nákladový se začal využívat až po roce 2010, kdy došlo k přechodu na aktuální účetnictví.

$$\text{Autarkie na bázi nákladů a výnosů} = \frac{\text{Výnosy z hlavní činnosti}}{\text{Náklady z hlavní činnosti}} \times 100 \quad (1)$$

$$\text{Autarkie na bázi příjmů a výdajů} = \frac{\text{Příjmy (neinvestiční)}}{\text{Výdaje (neinvestiční)}} \times 100 \quad (2)$$

4.3.2.2 Ukazatel rentability

Rentabilitou se podle Vodákové (2013, s. 125) obecně rozumí schopnost daného subjektu dosahovat zisku a zhodnocovat tak vložená aktiva. Na význam rentability ve veřejném sektoru není kladen tak vysoký důraz jako ve veřejném sektoru, ovšem i v oblasti sektoru veřejného je někdy nutné kontrolovat a analyzovat efektivitu vynaložených prostředků formou ziskovosti. Kraftová (2002, s. 105) naopak tvrdí, že ukazatele rentability jsou jedním z nejdůležitějších ukazatelů finanční analýzy, jak v soukromém tak i veřejném sektoru.

Ukazatele rentability poměrují vždy určitou kategorii zisku k jiné hodnotě, například k celkovým aktivům (Vodáková, 2013, s. 126). Hlavní veličinou tohoto ukazatele je tedy zisk, který může mít různé podoby a to například čistý zisk (EAT) nebo zisk před zdaněním a úroky (EBIT). Výběr správného zisku je klíčový pro správné zhodnocení daného ukazatele. Prostřednictvím zisku se prošetřuje, jak velké náklady firma na své produkty vynaložila a současně jaké výnosy se při stanovení zisku o náklady snižují. Výnosy získané

uskutečněním výroby jsou zároveň výrazem přijetí výrobku ale také jeho ceny jako prospěchu pro konečného spotřebitele. (Kraftová, 2002, s. 105)

Rentabilita celkového kapitálu (ROA) neboli rentabilita celkových aktiv měří výkonnost účetní jednotky. Je důležitým a také patří k nejběžnějším ukazatelům, které analýza využívá. Vypočítá se jako podíl EBIT a celkových aktiv (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 100). U hodnocení vypočteného výsledku platí, že čím je hodnota vyšší, tím lépe, protože daný subjekt efektivněji využívá svá aktiva. (Vodáková, 2013, s. 126)

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu} = \frac{EBIT}{\text{Aktiva}} \quad (3)$$

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) vyjadřuje, jakou výnosnost přináší vložený kapitál a je tedy zajímavý především pro vlastníky. Ve veřejném sektoru samozřejmě vlastníci jako takoví reálně nevystupují, ovšem výpočet tohoto ukazatele může být atraktivní z hlediska ověření účinnosti nakládání s vlastním kapitálem (Vodáková, 2013, s. 127). Klíčové položky pro tento ukazatel jsou čistý zisk podělený vlastním kapitálem. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 101)

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (4)$$

Rentabilita tržeb (ROS), zvaný také jako ziskové rozpětí udává, jak velký zisk dokáže daný subjekt vyprodukovat na jednotku tržeb, čili posuzuje efektivitu tržeb. (Vodáková, 2013, s. 128)

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{\text{Zisk}}{\text{Tržby}} \quad (5)$$

4.3.2.3 Ukazatel likvidity

Likvidita představuje schopnost účetní jednotky co nejrychleji přeměnit svůj majetek na peníze a těmi uhradit své závazky. Likviditu lze vyjádřit ve smyslu vytváření peněžních prostředků na úhradu svých krátkodobých závazků a krátkodobých bankovních úvěrů (Kraftová, 2002, s. 114). Vodáková (2013, s. 117) uvádí také pojem solventnost, která představuje dlouhodobou schopnost hradit své závazky. Primární ukazatelé likvidity pracují s rozvahovými údaji v oblasti krátkodobých cizích zdrojů a oběžných aktiv (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 91). Likvidita představuje vyjádření vlastnosti dané složky rychle a bez větší ztráty hodnoty se přeměnit na peněžní prostředky na účtech. Tato vlastnost bývá zpravidla označována jako likvidnost. Naproti tomu likvidita je vyjádřením schopnosti uhradit včas své krátkodobé platební závazky. (Růčková, 2010, s. 48)

Okamžitá likvidita udává, kolikrát pokrývá krátkodobý finanční majetek, který je představován penězi na bankovních účtech a v hotovosti, krátkodobé cizí zdroje. Rozmezí vypočtených hodnot by mělo nabývat 0,2 – 0,5 (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, 92). Kraftová (2002, s. 115) dále uvádí, že u obcí hodnota okamžité likvidity bývá na konci roku vyšší.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé cizí zdroje}} \quad (6)$$

Pohotová likvidita naznačuje, kolikrát jsou krátkodobé cizí zdroje kryty krátkodobým finančním majetkem a krátkodobými pohledávkami. Ukazatel by měl nabývat hodnot od 1 do 1,5. (Vodáková, 2013, s. 118)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé cizí zdroje}} \quad (7)$$

Běžná likvidita je neobsáhlejší ukazatel likvidity, jelikož výpočet tohoto ukazatele je podobný jako předchozí dva, ovšem k finančním prostředkům a pohledávkám připočteme ještě hodnotu zásob. Standardní hodnota se pohybuje od 1,5 do 2,5. Při výpočtu by se ovšem mělo přihlížet k oboru podnikání dané firmy. (Kraftová, 2002, s. 38)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé cizí zdroje}} \quad (8)$$

Čistý pracovní kapitál je rozdílem mezi oběžnými aktivy a krátkodobými cizími zdroji. Jedná se o část oběžných aktiv, která je financována dlouhodobými zdroji a má důležitý podíl na platební schopnosti účetní jednotky. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 83)

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{Oběžný majetek} - \text{krátkodobé cizí zdroje} \quad (9)$$

4.3.2.4 Ukazatel financování

V oblasti financování je nutností odlišovat provozní financování od investičního, hlavní důvodem je úzká provázanost rozpočtu a účetnictví. S ohledem na způsob financování i na právní úpravu financování územních samosprávných celků, převažují u těchto účetních jednotek vlastní zdroje nad cizími, které jsou nejčastěji krátkodobého charakteru a týkají se především závazků vůči dodavatelům, zaměstnancům a institucím sociálního a zdravotního zabezpečení a státu. V municipální sféře je při určování ukazatelů financování běžnější pracovat s toky hotovosti a ukazateli z oblasti rentability. (Kraftová, 2002, s. 126)

Ukazatel stability neboli finanční samostatnosti zachycuje zastoupení vlastního kapitálu na celkových zdrojích krytí majetku. Tento ukazatel u obcí nabývá zpravidla vyšších hodnot (nad 70%). (Kraftová, 2002, s. 126)

$$\text{Míra finanční nezávislosti} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celkový kapitál}} \times 100 \quad (10)$$

Míra oddlužování udává podíl cash flow a cizích zdrojů, které bylo možné uhradit z vytvořeného peněžního toku během jednoho roku. (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 115)

$$\text{Míra oddlužování} = \frac{\text{Cash flow (tok hotovosti)}}{\text{průměrný stav cizího kapitálu}} \quad (11)$$

Míra věřitelského rizika udává podíl cizího kapitálu na celkových pasivech. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 115)

$$\text{Míra věřitelského rizika} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Celkový kapitál}} \times 100 \quad (12)$$

Síla finanční páky udává míru zadlužení vlastního kapitálu, která je zvětšená o 1. Je významným ukazatelem, jak obec využívá tzv. finanční páku. U obcí působí zpravidla finanční páka pozitivně z hlediska nízkého cizího kapitálu. (Kraftová, 2002, s. 129 – 131)

$$\text{Síla finanční páky} = 1 + \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (13)$$

4.3.2.5 Ukazatel aktivity

Pro územní samosprávné celky se jedná pouze o ukazatel doplňkový. Prolínají se zde hodnocení ukazatelů ostatních oblastí jako výkonnost a vázanost jednotlivých složek majetku a dluhů. Pro hodnocení územního samosprávného celku je možno s ohledem na jeho specifika doporučit v rámci ukazatelů aktivity určovat úroveň obratu kapitálu, míru vázanosti aktiv nebo dobu obratu pohledávek. (Kraftová, 2002, s. 119)

Obrat kapitálu udává, jak velká část celkového kapitálu se obrátí v ročních výnosech. Převrácená hodnota pak udává, za jak dlouho je možné z těchto výnosů obnovit celkový objem využívaných prostředků. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 114)

$$\text{Obrat kapitálu} = \frac{\text{Výnosy}}{\text{Celkový kapitál}} \quad (14)$$

Míra vázanosti fixních aktiv ve výnosech udává, jak velká část fixních aktiv se otočí v ročních výnosech a za jakou dobu se aktiva znovu obnoví z ročních výnosů. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 114)

$$\text{Míra vázanosti FA na výnosech} = \frac{\text{Fixní (stálá) aktiva}}{\text{Výnosy celkem}} \quad (15)$$

Doba obratu pohledávek neboli doba splatnosti pohledávek udává, za jakou dobu dlužník zaplatí nebo jak dlouho jsou v pohledávkách vázány finanční prostředky. Ukazatel se počítá jako podíl průměrného stavu pohledávek a průměrných denních tržeb. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 105)

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Průměrný stav pohledávek}}{\text{Tržby}} \times 360 \quad (16)$$

Doba obratu závazků je období od vzniku závazku až do doby, kdy proběhne jeho úhrada. Ukazatel obratu závazků by měl dosahovat alespoň hodnoty jako doba obratu pohledávek. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 105)

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{Krátkodobé závazky}}{\text{Tržby}} \times 360 \quad (17)$$

4.3.2.6 Ukazatele zadluženosti

Zadluženost se u municipálních jednotek zkoumá z jiného hlediska, například celková zadluženost se neposuzuje jako poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům, k tomu slouží ukazatele financování.

Celková zadluženost se vypočítá na základě komunálních dluhopisů a přijatých finančních výpomocí. Výsledek vychází v korunách.

$$\text{Celk. zadl.} = \text{úvěry a komun. dluhopisy} + \text{přijaté návratné finanční výpomoci} \quad (18)$$

Zadluženost na obyvatele slouží obci pro zjištění finančního zatížení jednoho každého občana. Celková zadluženost se podělí počtem obyvatel. Tento ukazatel je pouze doplňkový.

$$\text{Zadluženost na obyvatele} = \frac{\text{Celková zadluženost}}{\text{Počet obyvatel}} \quad (19)$$

Podíl zadluženosti na cizích zdrojích je ukazatel, který slouží především pro potřeby obcí a udává jaký je skuteční podíl cizích zdrojů na celkové zadluženosti

$$\text{Podíl zadluženosti na cizích zdrojích} = \frac{\text{Zadluženost celkem}}{\text{Cizí zdroje}} \quad (20)$$

4.4 Hodnocení finanční situace municipálních jednotek

Celkové zhodnocení finanční situace vybrané účetní jednoty je hlavním důvodem vypracování finanční analýzy. Pro celkové zhodnocení je třeba vzít v úvahu výsledky dílčích analýz jednotlivých oblastí hospodaření v rámci jejich vzájemného propojení a ovlivňování. Vypracování finanční analýzy není jednoduchá záležitost, z důvodů nutnosti zkušeností a všestranného pohledu na ukazatele. Pro lepší posouzení vypočtených ukazatelů je dobré srovnávat výsledky s podobnými firmami v odvětví. Výsledkem finanční analýzy by mělo být doporučení jak zlepšit finanční situaci, navrhnout způsobů jak zlepšení dosáhnout a vypracovat předpoklady dopadů současné situace do budoucího vývoje účetní jednotky. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 131)

Finanční analýza ve veřejném sektoru je v České republice prozatím na počátku a má smysl zejména pokud je provedena komplexně ve vzájemné provázanosti a kompetentního hodnocení. (Vodáková, 2013, s. 145)

Z hlediska zhodnocení celkového výsledku finanční analýzy by bylo nejjednodušší vytvoření takového jednotného ukazatele, který by ukázal, zda je na tom podnik dobře nebo špatně. V současné době je možné využít tzv. souhrnných ukazatelů, například Z-skóre nebo Index IN. (Knápková, Pavelková a Šteker, s. 132)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA OBCE SULIMOV

Obec Sulimov patří mezi vesnice ulicového typu. Délka obce je 971 m. V horní části dochází k rozšíření, které naznačuje náves, na níž je zvonice. (Obec Sulimov, © 2015)

Horní část obce v nadmořské výšce 304 m n. m., dolní 238 m n. m., tzn., že na délce necelého kilometru je výškový rozdíl 66 m. Dnešní výměra katastru je 197 ha, z toho 172 ha zemědělské půdy, 5 ha lesní půdy, 1 ha vodní plochy, 4 ha zastavěné plochy a 15 ha ostatní plochy. (Obec Sulimov, © 2015)

V obci je celkem 61 domů, z toho 57 rodinných. Trvale je obydleno 53, ve 4 domech jsou chalupáři. Se 170 obyvateli patří obec mezi nejmenší obce v bývalém okrese Kroměříž. Pětinu obyvatel tvoří lidé důchodového věku, čtvrtinu děti do 15 let, zbytek lidé v produktivním věku. (Obec Sulimov, © 2015)

V obci samotné je pracovní příležitost malá. Obyvatelé dojíždějí za prací do Kroměříže, Kvasic, Otrokovic a Zlína. Využívají autobusové dopravy.

Obec je v širokém okolí známa pálenicí. Historie první pálenice začíná v r. 1906. Trvá dodnes. (Obec Sulimov, © 2015)

5.1 Z historie

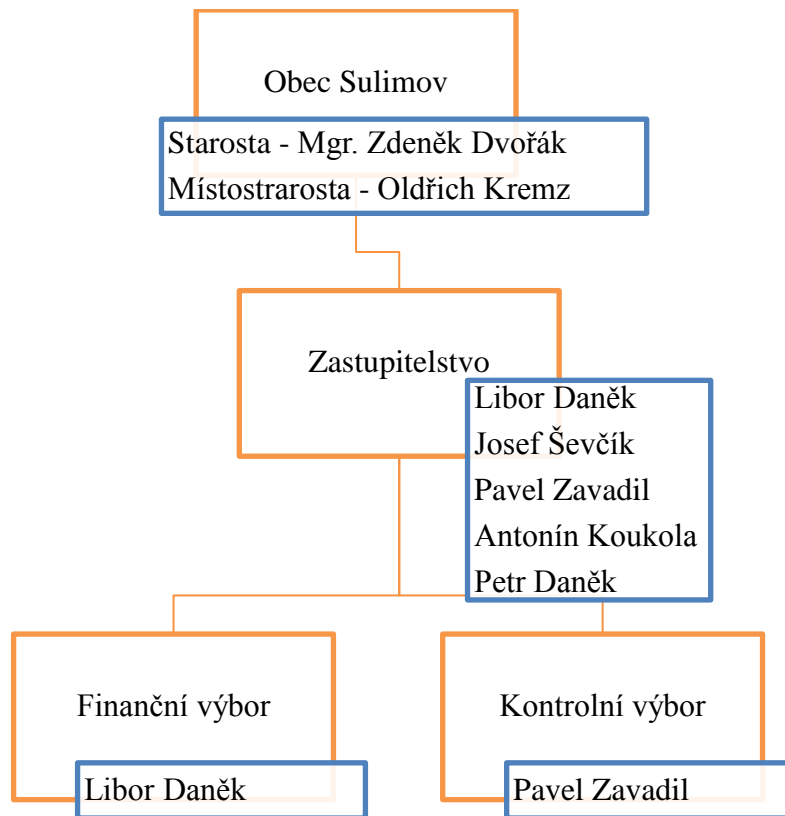
Nejstarší zmínka o obci je udávána z r. 1353. Jméno je patronymické, tzn. odvozené od osobního jména Sulim. Vždy je uváděno, že obec byla obcí českou. Nářečí je moravsko-slovenské. (Obec Sulimov, © 2015)

Příliv obyvatelstva z východu do oblasti Chřibů po třicetileté válce zabránil dalšímu vývoji hanáctiny. Ještě na přelomu 19. a 20. století se nosil kroj, nejdéle ženský.

Obec vždy patřila kvasické vrchnosti a vždy byla obcí zemědělskou. V současné době se pěstuje obilí, řepka, kukuřice, brambory a cukrovka. Řemesel nebylo v obci nikdy mnoho. Byla to vždy taková, která souvisela se zemědělstvím. Postupem času zanikala. Zůstalo jen kolářství-stolařství. (Obec Sulimov, © 2015)

5.2 Orgány obce

Orgány obce Sulimov tvoří zastupitelstvo, které se skládá z 5 členů a starosty. Dalšími orgánem je finanční výbor zastupitelstva a kontrolní výbor zastupitelstva. (Obec Sulimov, © 2015)

Obr. 2. Organizační struktura obce Sulimov (Obec Sulimov, © 2015)

6 ANALÝZA PLNĚNÍ ROZPOČTU

Zastupitelstvo obce Sulimov schvaluje přebytkovou rozpočtovou skladbu a saldo příjmů a výdajů je ve všech sledovaných letech ve stejné výši, výjimkou je rok 2013, kdy se rozdíl schvalovaného rozpočtu zvýšil téměř o 275% a vychýlil se tak od nastaveného průměru. V roce 2014 obec schválila vyšší výdaje oproti předchozím rokům, důvodem je především plánovaná rekonstrukce kulturního domu.

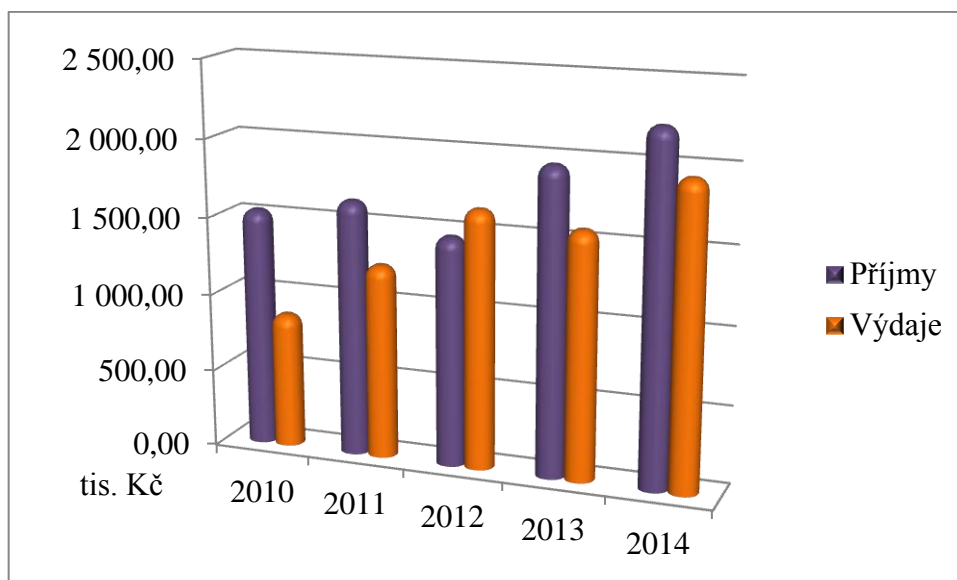
Tab. 3. Schválený rozpočet v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy	1 325	1 322	1 329	1 581	1 584
Výdaje	1 193	1 189	1 195	1 081	1 431
Rozdíl	132	133	134	500	153

V následující tabulce jsou uvedeny příjmy a výdaje, kterých obec skutečně dosáhla. Je zřejmé, že jak příjmy, tak výdaje dosahují ve skutečnosti vyšších hodnot, než jak bylo schváleno v původním rozpočtu. V roce 2010 si obec počínala velmi dobře v oblasti skutečných výdajů, jelikož zastupitelé schválili rozpočet ve výši téměř 1 200 000 Kč, přesto suma skutečných výdajů nepřevýšila ani 900 000 Kč, protože obec dokázala splnit všechny své naplánované činnosti za menší finanční částky, čili převýšila předpokládané saldo příjmů a výdajů asi o 400%. Naopak v roce 2012 se v obci zhoršila situace z pohledu příjmů a výdajů. Skutečné výdaje byly téměř o 40% vyšší než výdaje schválené, jelikož obec investovala do vybudování nové kanalizace více, než původně předpokládali. Příjmy nebyly dostačující na pokrytí všech výdajů, proto v konečném důsledku vzniklo záporné saldo. Pro lepší přehled skutečných příjmů a výdajů je vytvořeno následující grafické zpracování úpravy rozpočtu během roku.

Tab. 4. Skutečný rozpočet v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy	1 536	1 642	1 466	1 958	2 229
Výdaje	867	1 246	1 651	1 578	1 937
Rozdíl	669	396	-185	380	292

Obr. 3. Srovnání skutečných příjmů a výdajů za období 2010 až 2014
v tis. Kč (interní zdroje obce)

6.1 Analýza příjmů

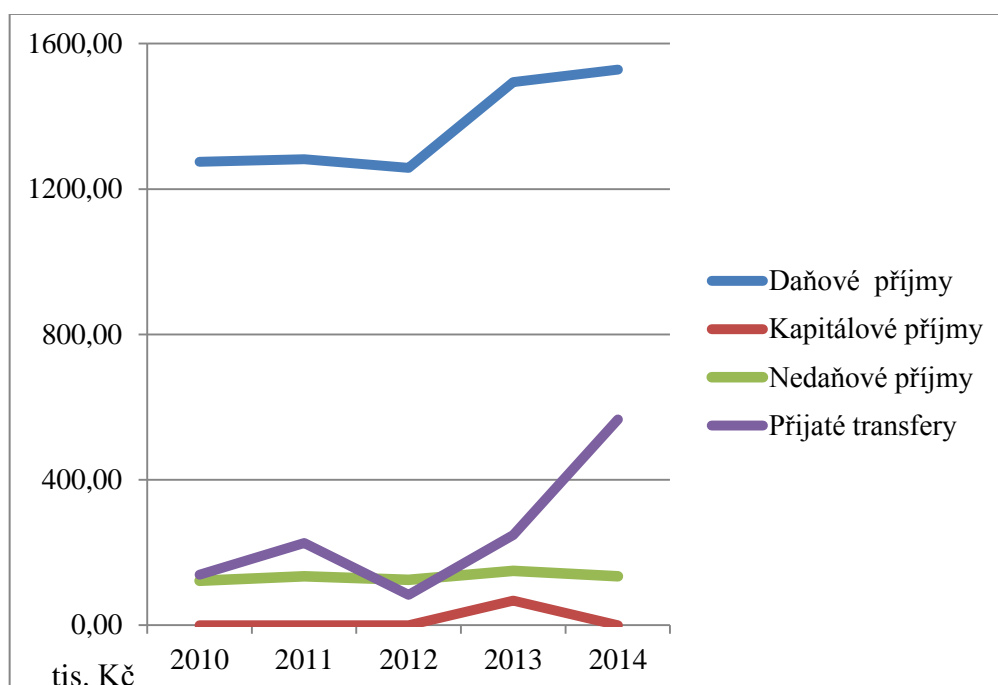
Do následující tabulky jsou zaznamenány celkové příjmy v jednotlivých letech, jedná se jak o příjmy schválené, tak ty, které byly přijaty ve skutečnosti. Je vidět, že ve všech sledovaných letech obec získala větší objem příjmů, než schválilo zastupitelstvo, hlavním důvodem je zejména opatrnost zastupitelstva při sestavování rozpočtu, ale v roce 2013 a 2014 také žádané dotace od kraje. Schválené příjmy byly ve všech letech poměrně vyrovnané, výjimku tvoří pouze již zmíněné roky 2013 a 2014, kdy obec schválila téměř o 20% více oproti předcházejícímu roku, především kvůli očekávaným přijatým transferům na nákup dlouhodobého majetku a plánovanou rekonstrukci.

Tab. 5. Přehled rozpočtových příjmů v tis. Kč (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Schválené příjmy	1 325	1 322	1 329	1 581	1 584
Příjmy po změnách	1 536	1 642	1 466	1 958	2 229
Skutečnost	1 536	1 642	1 466	1 958	2 229

Vývoj jednotlivých skupin celkových příjmů je zaznamenán do následujícího grafu, ze kterého je zřejmé, že daňové příjmy jsou od roku 2010 až do roku 2012 poměrně vyrovna-

né a od roku 2012 mají rostoucí charakter, důvodem byla změna v zákoně a to zvýšení procenta daně na obyvatele, tím obec získala více finančních prostředků do svého rozpočtu. Nedaňové příjmy a příjmy kapitálové jsou ve zkoumaném období taktéž vyrovnané, výjimku představuje opět rok 2012, kdy došlo k nárůstu kapitálových příjmů o částku 67 000 Kč, která je spojena s dary na pořízení dlouhodobého majetku. Přijaté transfery jsou v čase proměnlivé kvůli variabilitě investičních a neinvestičních dotací. K nárůstu došlo v roce 2011, 2013 a především v roce 2014, kdy obec obdržela významnější částky dotací, které byly určeny na pořízení nových požárních stříkaček a rekonstrukci kulturního domu, která byla zahájena v roce 2014.

Obr. 4. Vývoj jednotlivých příjmů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje obce)

V následující tabulce je zachycen procentuální podíl jednotlivých skupin příjmů na celkových příjmech.

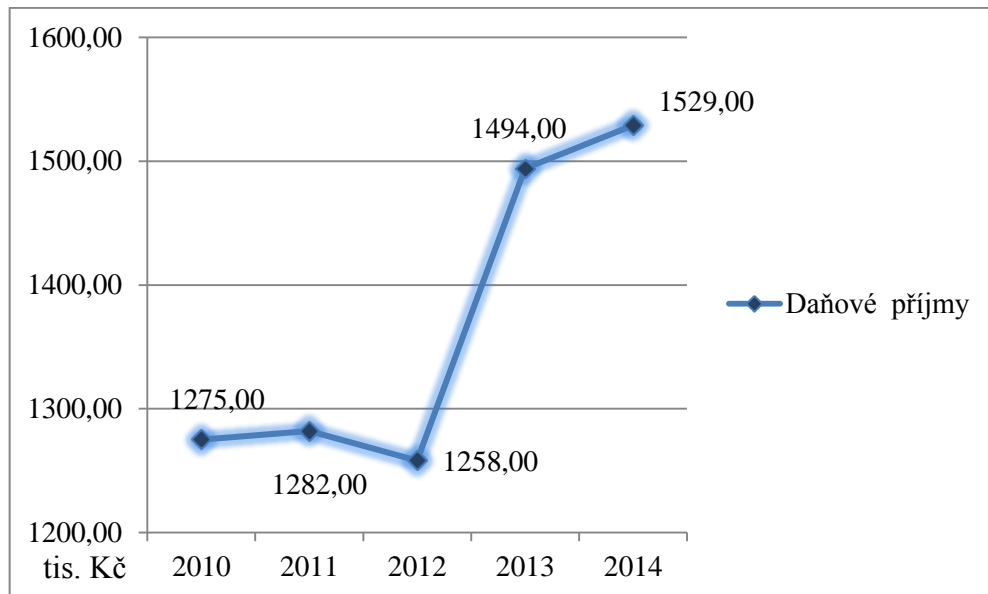
Tab. 6. Podíl jednotlivých druhů příjmů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	83,01%	78,08%	85,81%	76,30%	68,60%
Kapitálové příjmy	-	-	-	3,42%	-
Nedaňové příjmy	7,94%	8,16%	8,53%	7,61%	6,01%
Přijaté transfery	9,05%	13,76%	5,66%	12,67%	25,39%
Příjmy celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Z tabulky je zřejmé, že největší podíl na celkových příjmech mají daňové příjmy, které se průměrně podílejí 70 až 80% na příjmech celkových. Na druhém místě jsou přijaté transfery, výjimkou je rok 2012, kdy byly vyšší příjmy nedaňové. Nejméně podílející se skupinou příjmů jsou příjmy kapitálové, které obec evidovala pouze v roce 2013.

Daňové příjmy

Daňové příjmy, které obec skutečně získala, byly od roku 2010 vyrovnané, nárůst téměř o 16% přišel až v roce 2013, kdy obec obdržela příjmy z daně z přidané hodnoty ve výši téměř 650 000 Kč, důvodem byla změna sazby daně, kdy došlo ke zvýšení na 15 a 21%, v roce 2014 pak sazba zůstala stejná a změnila se až v roce 2015, kdy k současným dvěma sazbám přibyla ještě další snížená sazba ve výši 10%.

Obr. 5. Vývoj daňových příjmů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce)

Po prostudování údajů o daňových příjmech bylo zjištěno, že největší podíl na celkových daňových příjmech mají položky daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů a daně ze zboží a služeb v tuzemsku, které mají kolísající charakter. Daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů zahrnuje DPFO a DPPO, které se podílejí zhruba stejnou výší. Daň z přidané hodnoty je nejvyšší v roce 2013 a 2014 z důvodu zvýšení sazby na 15 a 21%. Další významnou položkou daňových příjmů jsou daně majetkové, které obec přijímá z nemovitostí, a mají taktéž kolísající charakter. Nejvyšší příjem z nemovitostí měla obec v roce 2012 ve výši 191 000 Kč. Poslední složkou daňových příjmů jsou daně a poplatky z vybraných činností a služeb, které zahrnují místní poplatky například za psy, ale také poplatky za odvozy v rámci životního prostředí, zde se jedná o odvoz a třídění komunálního odpadu, tato částka se průměrně pohybuje kolem 50 000 Kč, nejvyšší přijatá hodnota z těchto poplatků byla v roce 2010 ve výši 56 000 Kč.

Tab. 7. Podíl jednotlivých položek daňových příjmů v letech 2010 až 2014 (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Daně a poplatky z vybraných činností	4,55%	4,52%	4,85%	4,15%	3,99%
Daně z příjmů	39,53%	37,44%	42,05%	41,23%	41,20%
Daně ze zboží a služeb v tuzemsku	41,88%	45,09%	37,92%	43,44%	43,88%
Majetkové daně	14,04%	12,95%	15,18%	11,18%	10,92%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Nedaňové příjmy

Největší podíl na nedaňových příjmech mají příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizace, tyto zahrnují příjmy z pronájmu, příjmy z poskytování služeb a výrobků a příjmy z úroků. Obec pronajímá pozemky a ostatní nemovitosti, ke kterým patří především zahrádky v okolí obce a nájem za provoz pohostinství a kulturního domu. Služby, za které obec získává příjmy je především čištění odpadních vod a poskytování pitné vody. Dalším nedaňovým příjmem jsou příjmy z prodeje nekapitálového majetku, které v roce 2013 představovaly necelých 31%.

Tab. 8. Podíl jednotlivých položek nedaňových příjmů v letech 2010 až 2014 (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku	18,85%	23,70%	20,00%	30,87%	28,36%
Příjmy z vlastní činnosti a odvody	81,15%	76,30%	80,00%	69,13%	71,64%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Přijaté transfery

Obec eviduje ve všech sledovaných letech neinvestiční přijaté transfery a v roce 2011 a 2014 i investiční přijaté transfery ve výši 165 000 Kč a 150 000 Kč ze Zlínského kraje. Tento transfer byl určen k nákupu výkonné zásahové hasičské stříkačky, která bude sloužit na pomoc při povodních a druhý byl určen k nákupu automobilu, který bude taktéž určen k hasičským účelům.

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy obec evidovala pouze v roce 2013 ve výši 67 000 Kč, kdy obec přijala dar od hasičského sdružení na pořízení dlouhodobého majetku, kterým byla hasičská stříkačka pro sbor dobrovolných hasičů, ta bude sloužit hasičům především při pohárových soutěžích, ale také v případě povodní.

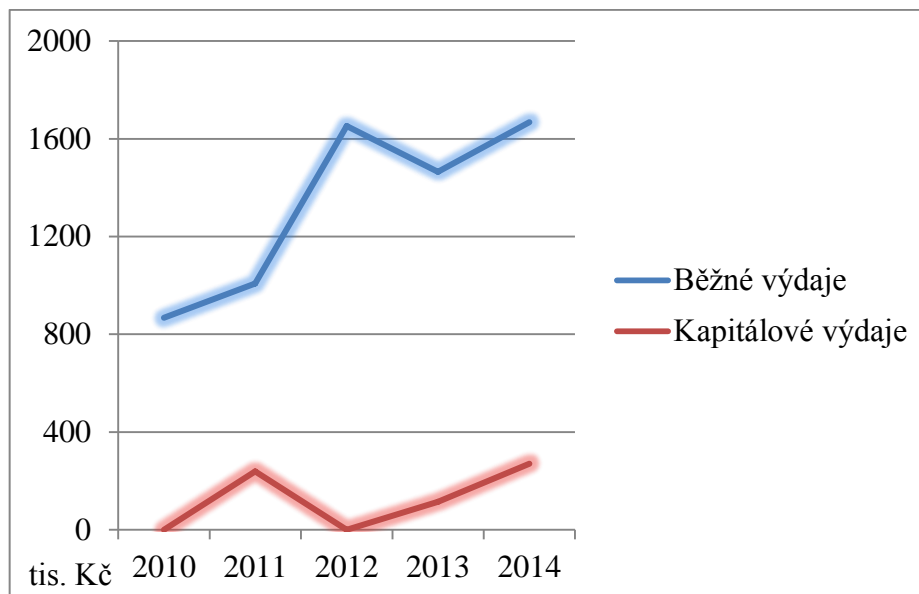
6.2 Analýza výdajů

Pouze v roce 2010 evidovala obec menší skutečné výdaje, než které byly schváleny. V posledních třech letech skutečné výdaje výrazně převyšovaly schválené výdaje, jelikož získali více peněžních prostředků, než očekávali, proto mohli navýšit své plánované výdaje.

Tab. 9. Přehled jednotlivých výdajů za období 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Schválené výdaje	1 193	1 189	1 195	1081	1 431
Výdaje po změnách	891	1 247	1 664	1593	2 008
Skutečnost	867	1 246	1 651	1578	1 937

Následující graf ukazuje, že běžné výdaje, které mají spíše rostoucí tendenci, výrazně převyšují výdaje kapitálové, které kolísají v čase a nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2011 a 2014, kdy obec investovala do nákupu a rekonstrukce obecního majetku. Běžné výdaje pak dosahují nejvyšší hodnoty taktéž v roce 2014, ale na rozdíl od kapitálových i v roce 2012, jelikož v tomto roce měla obec vyšší výdaje za opravu místního mostku a novou kanalizaci.

Obr. 6. Vývoj běžných a kapitálových výdajů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce)

Běžné výdaje

Největší zastoupení na běžných výdajích mají neinvestiční nákupy a související výdaje, které zahrnují nákupy materiálu a služeb, poplatky za energie, úroky, věcné dary a ostatní nákupy. Během let 2010 a 2011 obec zaznamenala nejvyšší výdaje za služby v částce 206 000 Kč a to především za poštovní služby, poplatky peněžním ústavům a služby telekomunikací. V roce 2012 pak nejvyšší položkou běžných výdajů v částce 608 000 byly výdaje na opravy a udržování, které souvisely s rozsáhlou opravou kanalizace a obecního mostu. Do běžných výdajů také spadají výdaje na platy zaměstnanců úřadu, které představují druhý největší podíl na běžných výdajích. Obec během sledovaného období zaměstnávala průměrně 10 pracovníků.

Tab. 10. Přehled jednotlivých položek běžných výdajů v letech 2010 až 2014 (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Neinvestiční nákupy a související výdaje	59,68%	63,82%	74,50%	74,13%	77,50%
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	0,00%	0,10%	0,00%	0,20%	0,00%
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	0,23%	0,00%	3,15%	0,48%	0,24%
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	11,98%	12,92%	6,24%	4,91%	2,58%
Výdaje na platy, ostatní platby	28,11%	23,16%	16,11%	20,27%	19,68%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje obec evidovala pouze v roce 2011 a 2013. Kapitálové výdaje v roce 2011 souvisely s investičními nákupy a investičními transfery, kdy obec nakoupila výkonou hasičskou stříkačku v hodnotě 239 000 Kč pro sbor dobrovolných hasičů. V roce 2013 obec měla kapitálové výdaje, které souvisely jak s investičními nákupy na pořízení dlouhodobého majetku, tak s investičními transfery. Částku 97 000 Kč obec poskytla opět na nákup hasičské stříkačky pro sbor dobrovolných hasičů a částku 17 000 Kč vydala na opravu osvětlení hřbitova, který spravuje společně s dalšími dvěma sousedními obcemi. Výše kapitálových výdajů závisí zejména na investičních záměrech obce a může se v jednotlivých letech výrazně lišit.

7 FINANČNÍ ANALÝZA AKTIV, PASIV, NÁKLADŮ A VÝNOSŮ OBCE SULIMOV

7.1 Horizontální a vertikální analýza majetkové struktury

Z hlediska celkové majetkové struktury obce můžeme od roku 2010 sledovat spíše klesající hodnotu bilanční sumy aktiv. Na celkových aktivech se nejvíce podílí dlouhodobý majetek, který zahrnuje zejména stavby a pozemky. Obec Sulimov má v majetku celkem 3 budovy, zahrádky, které slouží k pronájmu, kulturní památky a jiný majetek. Do DNM jsou zařazeny software nebo územně plánovací dokumentace. K výraznému snížení aktiv došlo v roce 2011 a to především snížením celkové hodnoty dlouhodobého hmotného majetku. Tento pokles je způsoben zvýšenými odpisy. Odepisování pro obec nebylo před rokem 2011 povinné, nyní už ano a proto ho obec musela zahrnout. Podíl oběžných aktiv na celkovém majetku je poměrně nevýznamný, průměrně necelých 13%. Důvodem je, že obec Sulimov nedisponuje žádnými zásobami a její pohledávky jsou taktéž velice malé. Obec hospodář pouze v hlavní činnosti a nemá tedy žádné vedlejší příjmy. V následující tabulce č. 11 dále můžeme vidět, že obec disponuje poměrně vysokým krátkodobým finančním majetkem, tento majetek představují především peníze na běžném účtu. Naopak pohledávky jsou velmi malé a představují nevýznamný podíl na celkových aktivech. Mezi roky 2011 a 2012 se meziročně snížil krátkodobý finanční majetek, asi o 22 % vliv na tento pokles měly investice. Obec v roce 2012 investovala peníze do rozsáhlé opravy obecní kanalizace a mostu.

Tab. 11. Majetková struktura obce v tis. Kč (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
AKTIVA	12 527	10 906	10 426	10 618	10 865
Stálá aktiva	11 326	9 462	9 299	9 229	9 326
DNM	80	85	81	77	73
DHM	11 246	9 378	9 218	9 152	9 253
DFM	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	1 201	1 444	1 127	1 389	1 539
Zásoby	0	0	0	0	0
Pohledávky	75	54	56	72	63
KFM	1 126	1 389	1 071	1 318	1 476

Tab. 12. Vertikální analýza majetkové struktury obce (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
AKTIVA	100%	100%	100%	100%	100%
Stálá aktiva	90,41%	86,76%	89,19%	86,92%	85,84%
DNM	0,64%	0,78%	0,78%	0,73%	0,67%
DHM	89,77%	85,99%	88,41%	86,19%	85,16%
DFM	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Oběžná aktiva	9,59%	13,24%	10,81%	13,08%	14,16%
Zásoby	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pohledávky	0,60%	0,50%	0,54%	0,68%	0,58%
KFM	8,99%	12,74%	10,27%	12,41%	13,58%

Tab. 13. Horizontální analýza majetkové struktury (interní zdroje obce)

	10/11	11/12	12/13	13/14
AKTIVA	-12,94%	-4,40%	1,84%	2,33%
Stálá aktiva	-16,46%	-1,72%	-0,75%	1,05%
DNM	6,25%	-4,71%	-4,94%	-5,19%
DHM	-16,61%	-1,71%	-0,72%	1,10%
DFM	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Oběžná aktiva	20,23%	-21,95%	23,25%	10,80%
Zásoby	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pohledávky	-28,00%	3,70%	28,57%	-12,50%
KFM	23,36%	-22,89%	23,06%	11,99%

7.2 Horizontální a vertikální analýza finanční struktury

Nejvyšší podíl na celkové finanční struktuře je tvořen jměním účetní jednotky, které je součástí vlastního kapitálu, z tohoto důvodu je zřejmé, že obec je financována především z vlastních zdrojů a cizí zdroje využívá minimálně. Tento způsob financování představuje spíše konzervativní strategii, kdy jsou vlastním kapitálem kryty jak dlouhodobá aktiva, tak část aktiv oběžných. Jmění účetní jednotky se ve větší míře snížilo mezi roky 2010 a 2011, kdy došlo k poklesu téměř o 18%. Obec Sulimov neviduje žádné fondy ani nevytváří rezervy. Výsledek hospodaření vykazuje téměř ve všech letech kladné hodnoty, až na rok 2012, kdy byl záporný. Hlavní příčinou této negativní hodnoty byla výstavba nové kanalizace a mostu, kdy došlo ke značnému přečerpání rozpočtových příjmů. Hlavní položkou cizích zdrojů jsou dlouhodobé závazky, a ty se obec snaží postupně eliminovat. Tyto závazky se týkají především úvěrů, které si obec půjčila od bankovních institucí. Krátkodobé závazky eviduje obec minimální, a tyto nevznikají z obchodního styku, ale z přijatých záloh na dotace a dohadných účtů pasivních.

Tab. 14. Finanční struktura obce v tis. Kč (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
PASIVA	12 527	10 906	10 426	10 618	10 865
Vlastní kapitál	11 739	10 298	9 937	10 289	10 662
Jmění účetní jednotky	11 084	9 147	9 092	9 102	9 041
Fondy účetní jednotky	0	0	0	0	0
Výsledek hospodaření	655	496	-306	341	434
Neroz. zisk/ztráta	0	655	1 151	845	1 187
Cizí zdroje	788	608	489	330	203
Rezervy	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	667	533	400	267	133
Krátkodobé závazky	121	75	89	63	70

Tab. 15. Vertikální analýza finanční struktury (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
PASIVA	100%	100%	100%	100%	100%
Vlastní kapitál	93,71%	94,43%	95,31%	96,90%	98,13%
Jmění účetní jednotky	88,48%	83,87%	87,21%	85,72%	83,21%
Fondy účetní jednotky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Výsledek hospodaření	5,23%	4,55%	-2,93%	3,21%	3,99%
Nerozdělený zisk/ztráta	0,00%	6,01%	11,04%	7,96%	10,92%
Cizí zdroje	6,29%	5,57%	4,69%	3,11%	1,87%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	5,32%	4,89%	3,84%	2,51%	1,22%
Krátkodobé závazky	0,97%	0,69%	0,85%	0,59%	0,64%

Tab. 16. Horizontální analýza finanční struktury (interní zdroje obce)

	10/11	11/12	12/13	13/14
PASIVA	-12,94%	-4,40%	1,84%	2,33%
Vlastní kapitál	-12,28%	-3,51%	3,54%	3,63%
Jmění účetní jednotky	-17,48%	-0,60%	0,11%	-0,67%
Fondy účetní jednotky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Výsledek hospodaření	-24,27%	-161,69%	211,44%	27,27%
Nerozdělený zisk/ztráta	100,00%	75,73%	-26,59%	40,47%
Cizí zdroje	-22,84%	-19,57%	-32,52%	-38,48%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dlouhodobé závazky	-20,09%	-24,95%	-33,25%	-50,19%
Krátkodobé závazky	-38,02%	18,67%	-29,21%	11,11%

7.3 Horizontální a vertikální analýza nákladů

Náklady obce mají spíše rostoucí tendenci, jelikož požadavky na nákupy jsou rok od roku větší. Nejvýznamnější položkou na celkových nákladech jsou náklady z činnosti, které zahrnují například spotřebu energie, cestovné nebo mzdové náklady. Mzdové náklady zahrnují platy starosty, místostarostky, pěti zastupitelů, hospodářky, uklízečky a údržbáře. Z roku 2011 na rok 2012 se právě náklady z činnosti zvýšily o 97%, což souviselo s investicí do obecních oprav a údržby kanalizace a obecního mostu. Finanční náklady se meziročně snižují, je tomu tak proto, že obec postupně splácí dlouhodobý úvěr, čili úroky z úvěru jsou klesající. Velikost nákladů na transfery se odvíjí od velikosti dotací, které jsou obci poskytnuty. V roce 2013 a 2014 byly tyto náklady nejnižší, z důvodů menších dotací od vládních institucí.

Tab. 17. Struktura nákladů obce v tis. Kč (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Náklady	859	972	1 816	1 581	1 826
Náklady z činnosti	711	828	1 635	1 509	1 780
Finanční náklady	48	40	27	19	12
Náklady na transfery	100	103	154	53	34

Tab. 18. Vertikální analýza nákladů obce (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Náklady	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Náklady z činnosti	82,77%	85,19%	90,03%	95,45%	97,48%
Finanční náklady	5,59%	4,12%	1,49%	1,20%	0,66%
Náklady na transfery	11,64%	10,60%	8,48%	3,35%	1,86%

Tab. 19. Horizontální analýza nákladů obce (interní zdroje obce)

	10/11	11/12	12/13	13/14
Náklady	13,15%	86,83%	-12,94%	15,50%
Náklady z činnosti	16,46%	97,46%	-7,71%	17,96%
Finanční náklady	-16,67%	-32,50%	-29,63%	-36,84%
Náklady na transfery	3,00%	49,51%	-65,58%	-35,85%

7.4 Horizontální a vertikální analýza výnosů

Výnosy jsou na rozdíl od nákladů téměř vyrovnané a výjimkou je pouze rok 2013 a 2014, kdy se výnosy oproti minulému období zvýšily o necelých 28% a 18%. Toto zvýšení je způsobeno jak výnosy z daní a poplatků, představované daní z příjmu FO a PO, které se zvýšilo novým rozpočtovým určením daně, tak výnosy z transferů poskytnutým ze státního rozpočtu, které se nejvíce zvýšily mezi rok 2012 a 2013 asi o 137 %, v roce. Rok 2014 taktéž představoval zvýšení transferů na více než dvojnásobek oproti minulému období. V roce 2013 obec přijmula dotace na novou stříkačku a v roce 2014 poté dotace na nákup nového automobilu a opravu místního kulturního domu. Výnosy z činnosti obec získala pronajímáním svých pozemků, budov a prodejem služeb.

Tab. 20. Struktura výnosů obce v tis. Kč (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Výnosy	1 515	1 468	1 510	1 922	2 260
Výnosy z činnosti	163	160	157	159	178
Finanční výnosy	4	5	6	2	1
Výnosy ze sdílených daní a popl.	1 232	1 242	1 220	1 460	1 473
Výnosy z transferů	116	60	127	301	608
Výsledek hospodaření	655	496	-306	341	434

Tab. 21. Vertikální analýza výnosů obce (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Výnosy	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Výnosy z činnosti	10,76%	10,90%	10,40%	8,27%	7,88%
Finanční výnosy	0,26%	0,34%	0,40%	0,10%	0,04%
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	81,32%	84,60%	80,79%	75,96%	65,18%
Výnosy z transferů	7,66%	4,09%	8,41%	15,66%	26,90%
Výsledek hospodaření	-	-	-	-	-

Tab. 22. Horizontální analýza výnosů obce (interní zdroje obce)

	10/11	11/12	12/13	13/14
Výnosy	-3,10%	2,86%	27,28%	17,59%
Výnosy z činnosti	-1,84%	-1,88%	1,27%	11,95%
Finanční výnosy	25,00%	20,00%	-66,67%	-50,00%
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	0,81%	-1,77%	19,67%	0,89%
Výnosy z transferů	-48,28%	111,67%	137,01%	101,99%
Výsledek hospodaření	-24,27%	-161,69%	-211,44%	27,27%

8 ANALÝZA VYBRANÝCH UKAZATELŮ

8.1 Ukazatelé autarkie

Tab. 23. Přehled vypočtených ukazatelů autarkie (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
autarkie HČ na bázi nákladů a výnosů	184,32%	162,10%	83,21%	106,09%	92,19%
autarkie na bázi příjmů a výdajů	177,28%	163,06%	88,86%	129,17%	115,07%

Výpočtem autarkie na bázi nákladů a výnosů i na bázi příjmů a výdajů jsem zjistila, že obec je víceméně soběstačná v rámci pokrytí jak nákladů výnosy, tak výdajů příjmy. Výjimkou je rok 2012, kdy nedosahují výsledky ani 90%, z čehož vyplývá, že v tomto roce obec měla více výdajů, než příjmů a více nákladů než výnosů. Jak je patrné z tabulky v následujícím roce se jí tuto skutečnost povedlo vyvrátit a překročit hranici 100%. Vysoké hodnoty také nejsou příliš vhodné, protože obec by měla fungovat na neziskovém principu, čili výnosy by měly pokrývat náklady, ale ne je příliš převyšovat, VH by se měl přibližovat nule. Například v roce 2010 byly hodnoty skoro jednou tak velké, než by měly být a z toho vyplývá, že obec má více volných peněžních prostředků na účtu, které by mohla jinak investovat. Nejideálnější hodnoty obec vykazuje v roce 2013 u ukazatele na bázi nákladů a výnosů, protože se pohybují nejbliže 100%.

8.2 Ukazatelé likvidity

Okamžitá likvidita dosahuje u obce vysokých hodnot, zejména pak v roce 2011, 2013 a 2014, což svědčí o potřebě lepšího řízení míry zhodnocení volných peněžních prostředků, jak již bylo zřejmé z vypočtených hodnot předchozího ukazatele autarkie.

Pohotová likvidita taktéž dosahuje příliš vysokých hodnot, což svědčí o neefektivním vázání finančních prostředků v pohledávkách a především v penězích, které leží ladem na

běžném účtu a nezhodnocují se opakovaným užíváním na nákup obecních potřeb nebo oprav.

Běžnou likviditu obce jsem počítala pouze jako doplňkový ukazatel, stejně jako u předchozích likvidit jsou hodnoty příliš vysoké a obec by se měla snažit o eliminaci.

Pracovní kapitál obce je poměrně vysoký, každým rokem se o několik tisíc zvyšuje a představuje ty prostředky, které má obec aktuálně k dispozici po odečtení svých závazků. Tyto prostředky jsou vázány zejména v peněžních prostředcích, jelikož oběžná aktiva obce obsahují velmi malé hodnoty pohledávek a žádné další složky se na oběžných aktivech nepodílejí.

Tab. 24. Přehled vypočtených ukazatelů likvidity (interní zdroje z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Okamžitá likvidita	9,3	18,5	12,0	20,9	21,1
Pohotová likvidita	9,9	19,2	12,7	22,1	22,0
Běžná likvidita	9,9	19,3	12,7	22,0	22,0
Pracovní kapitál	1080	1369	1038	1326	1469

8.3 Ukazatelé aktivity

Tab. 25. Přehled vypočtených ukazatelů aktivity (interní zdroj z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Obrat kapitálu	0,12	0,13	0,14	0,18	0,21
Míra vázanosti fixních aktiv na výnosech	7,48	6,45	6,16	4,80	4,13
Doba obratu pohledávek	17,82	13,24	13,35	13,49	10,04
Poměr dob obratu pohled. a závazků	2,70	3,73	6,55	10,85	9,00

Obrat kapitálu představuje návratnost vloženého kapitálu do fungování obce. Cílem obce je co nejvíce tento ukazatel maximalizovat. Ve zkoumané obci se ukazatel každým rokem zvyšuje, což značí kladný výsledek, z investičního hlediska, například v roce 2013 je ukazatel obratu kapitálu 0,18, znamená to, že investovaný kapitál se obrátí 0,18 krát v ročních tržbách a obec tak bude generovat 0,18 Kč tržeb na 1 Kč vloženého kapitálu. Pokud převrátíme hodnoty ve výpočtu, tak zjistíme, za jak dlouho se objem využívaných finančních prostředků obnoví z výnosů, v roce 2014 je to 4,8 roku. V rámci obce je výsledek uspokojivý, pokud by se ovšem jednalo o soukromou korporaci, ukazatel by měl dosahovat vyšších hodnot, aby se firmě investice vyplatila. Míra vázanosti aktiv na výnosech je poměrně vyrovnaná ve všech letech. Tyto výsledky jsem shledala docela uspokojivé, protože aktiva každou korunou převyšují výnosy méně než desetkrát. Tyto hodnoty jsou také způsobeny zařazením obce, jelikož se jedná o samosprávný celek, který není založen za účelem zisku, nedosahuje takových výnosů, ale jeho fixní aktiva jsou vysoká, protože má ve svém majetku mnoho pozemků, které spravuje. Doba obratu pohledávek nevykazuje žádné extrémní hodnoty, avšak vzhledem k dalšímu ukazateli by se měla snažit dobu obratu snižovat. Poměr dob obratu v prvních dvou zkoumaných letech můžeme považovat za pozitivní, ovšem v následujících dvou letech dosahuje ukazatel vysokých hodnot, což naznačuje, že doba splatnosti pohledávek je výrazně delší než doba splatnosti závazků, kterou by se obec měla snažit trochu zvyšovat. V roce 2014 se poměr mírně snížil, a obec se tak snaží o změnu.

8.4 Ukazatelé financování

Tab. 26. Přehled vypočtených ukazatelů financování (interní zdroj z obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Míra finanční nezávislosti	93,71%	94,43%	95,31%	96,90%	98,13%
Míra věřitelského rizika	6,29%	5,57%	4,69%	3,11%	1,87%
Míra oddlužování	98,20%	93,06%	-35,75%	190,26%	457,14%
Síla finanční páky	1,07	1,06	1,05	1,03	1,02

Míra finanční nezávislosti dosahuje ve všech sledovaných letech vysokých hodnot, což znamená, že obec využívá především svých vlastních prostředků k financování. Naopak míra věřitelského rizika je nízká, takže obec nevyužívá zdroje od externích subjektů. Nejvyšší podíl cizích zdrojů na celkových aktivech byl v roce 2010, kdy dosahoval téměř 7% z důvodu dlouhodobého úvěru.

Míra oddlužování dosahuje poměrně uspokojivých hodnot ve všech sledovaných letech. Obec je tedy schopna splatit úvěr v období kolem 1 roku. Pouze v roce 2012 obec vykazuje záporný výsledek hospodaření, proto by obci splácení úvěru zabralo podstatně více času než v ostatních letech.

Síla finanční páky působí pro obec pozitivně, protože obec eviduje velmi nízký úročený cizí kapitál a nákladové úroky jsou tudíž také nízké. Cizí kapitál tedy svou velmi nízkou nákladovostí působí kladně na zvyšování rentability vlastního kapitálu.

8.5 Ukazatelé zadluženosti

Tab. 27. Přehled vypočtených ukazatelů zadluženosti (interní zdroje obce)

v tis. Kč	2010	2011	2012	2013	2014
Celková zadluženost	667	533	400	267	133
Zadluženost na obyvatele	4,07	3,15	2,35	1,57	0,78
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích	84,64%	87,66%	81,80%	80,91%	65,52%
Cizí zdroje na 1 obyvatele	4,80	3,60	2,88	1,94	1,19

Celková zadluženost obce je vypočítána sečtením komunálních dluhopisů a úvěru s přijatými finančními výpomocemi, obec ovšem žádné finanční výpomoci neeviduje. Podle výsledků lze říci, že zadluženost má klesající charakter, to znamená, že obec postupně splácí svůj dlouhodobý úvěr a využívá tedy stále méně cizích zdrojů ke svému financování. Zadluženost na obyvatele se taktéž snižuje zároveň s celkovou. Tento ukazatel se odvíjí jak podle celkové zadluženosti, tak dle počtu obyvatel, ten je průměrně neměnný.

Podíl zadluženosti na cizích zdrojích je vykázán v procentech, ve všech letech poměrně vyrovnaný, výjimku tvoří poslední rok, kdy se podíl výrazně snížil z důvodu snížení cizích zdrojů a celkové zadluženosti.

Jako doplňkový ukazatel finanční analýzy je uveden cizí zdroje na 1 obyvatele, který ukazuje, kolik korun by musel uhradit každý občan, aby obec pokryla své externí zdroje. Tento ukazatel má klesající charakter, což vyplývá především ze stálého snižování cizích zdrojů.

8.6 Ukazatelé rentability

Tab. 28. Přehled vybraných ukazatelů rentability (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
ROA	5,23%	4,55%	-2,93%	3,21%	3,99%
ROE	5,58%	4,82%	-3,08%	3,31%	4,07%
Nákladová rentabilita	92,12%	59,90%	-18,72%	22,60%	24,38%

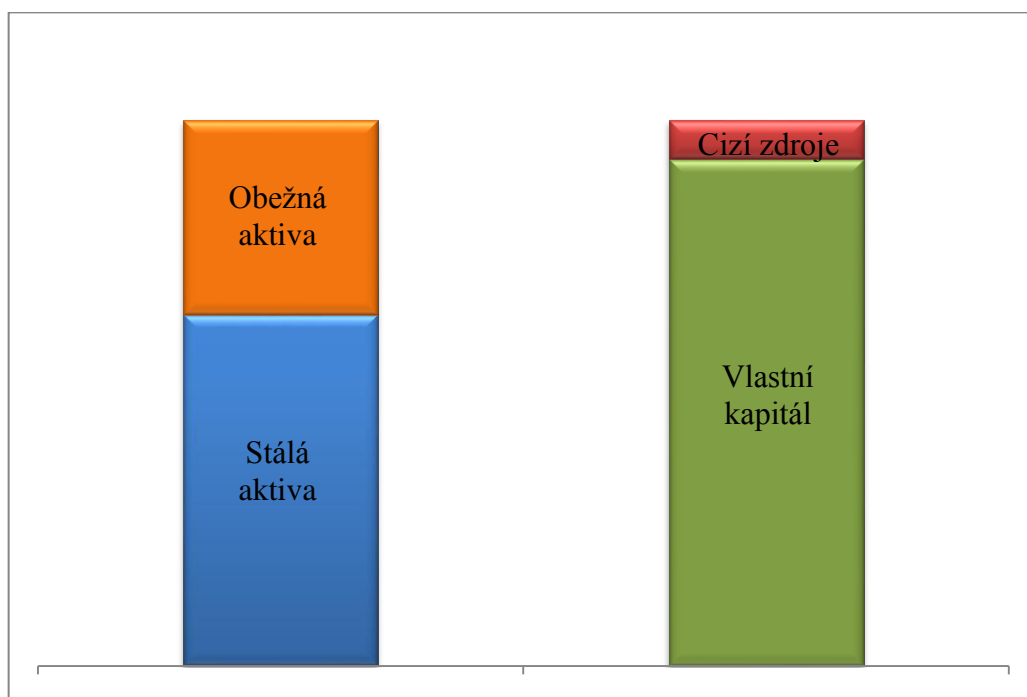
Rentabilitu obce je vypočtena pouze jako doplňkový ukazatel, protože jak již bylo zmíněno, pro obec nemá velký význam, jelikož nehopodaří na principu ziskovosti.

Rentability sice dosahují kladných hodnot, ovšem ty nejsou příliš vysoké a ve sledovaných letech mají klesající charakter. V roce 2012 dokonce rentabilita padá do záporných hodnot. Z pohledu rentability vlastního kapitálu svědčí záporná hodnota o neefektivním zhodnocení vložených prostředků. Rentabilita aktiv v roce 2012 ukazuje, že obec efektivně nevytvářela zisk bez ohledu na to, z jakých zdrojů je zisk tvořen. U rentability platí že, čím vyšší hodnoty dosahuje, tím lépe. Cílem ukazatele nákladové rentability je především co největší maximalizace, pokud je hodnota kladná, tak hospodaření obce je efektivní, za negativní znak lze ovšem považovat fakt, že hodnoty rychle klesají, čili obec neúčinně vynakládá náklady.

8.7 Zlaté pravidlo financování

Ukazatel zlatého pravidla financování je naplněn tehdy, pokud je dlouhodobý majetek krytý dlouhodobým kapitálem (vlastní zdroje + dlouhodobé cizí zdroje). Pokud nastane skutečnost, že je oběžný majetek krytý dlouhodobým kapitálem, jedná se o překapitalizování obce. A pokud je ovšem dlouhodobý majetek krytý krátkodobými zdroji, jedná se o podkapitalizování obce.

U obce Sulimov na financování dlouhodobého majetku stačí dlouhodobý kapitál, takže se o této obci dá říci, že ukazatel zlatého pravidla financování je zde naplněn a obec používá spíše konzervativní strategii financování.

Obr. 7. Schéma konzervativní strategie financování

8.8 Provozní přebytek

Ukazatel udává, zda je obec schopna běžnými příjmy pokrýt běžné výdaje.

V prvních dvou sledovaných letech obec pravidlo dodržuje, ovšem v roce 2012 a 2014 vychází ukazatel záporně, což vypovídá o skutečnosti, že příjmy nestačí pokrýt výdaje a

obec se tudíž dostává do ztráty, kterou jsem zmiňovala v přechozí kapitole. V roce 2014 je záporný výsledek minimální, obec získala vysoké transfery, čili v celkovém výsledku tuto ztrátu dokázala pokrýt.

Tab. 29. Ukazatel provozního přebytku v tis. Kč (interní zdroje obce)

	2010	2011	2012	2013	2014
Provozní přebytek	530	409	-268	179	-4
Běžné příjmy	1397	1416	1383	1643	1663
Běžné výdaje	867	1007	1651	1 464	1667

8.9 Spider analýza

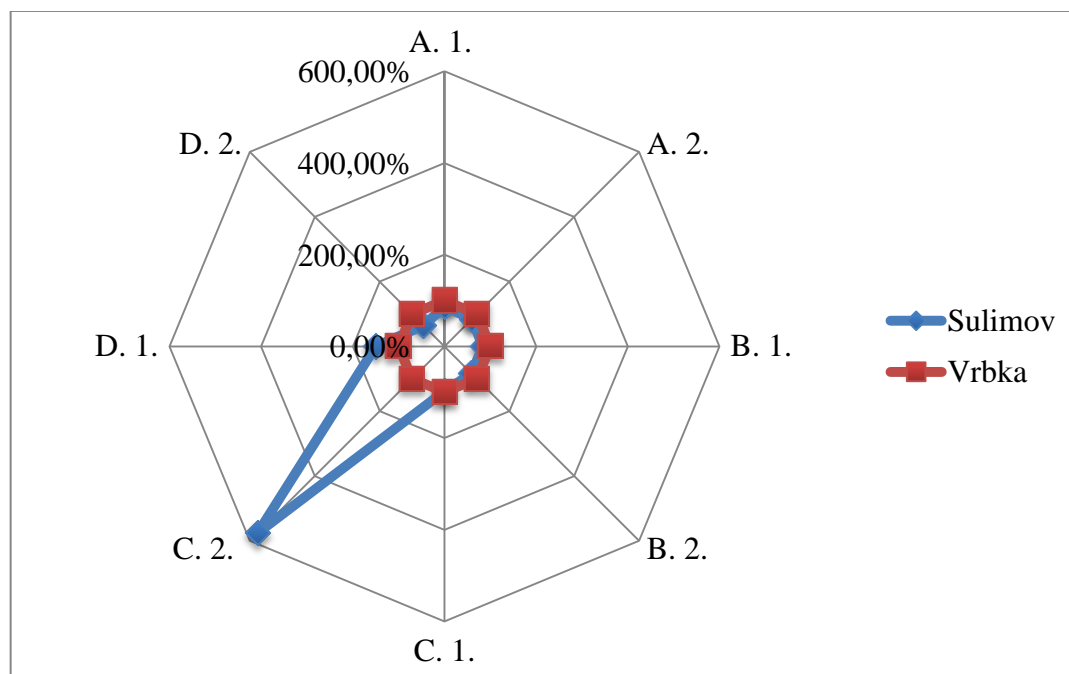
V následující tabulce jsou zpracovány základní ukazatele obce Sulimov a obce Vrbka, která byla pro porovnání vybrána z důvodu podobného počtu obyvatel a taktéž se nachází ve Zlínském kraji. Údaje jsou zpracovány za rok 2013, obec Vrbka představuje 100% a obec Sulimov je pak procentuálně přepočítána.

Z výsledků je zřejmé, že obce jsou v poměrně vyrovnaném stavu, největší rozdíl byl zaznamenán u míry věřitelského rizika, která představuje podíl cizích zdrojů na vlastním kapitálu, kdy obec Vrbka dosahuje velmi nízké procentuální hodnoty, lze tedy konstatovat, že obec Sulimov si v této oblasti vede lépe, více riskuje a kryje svůj majetek i cizími zdroji, které jsou levnější. U rentability si vede lépe obec Vrbka, tento ukazatel je ovšem u obcí méně důležitý. Obec Vrbka má oproti obci Sulimov i vyšší likviditu, což znamená, že zadržuje ještě více peněžních prostředků na běžném účtu.

Z celkového pohledu na porovnání vykazuje lepší hodnoty zkoumaná obec Sulimov, je tedy lépe finančně stabilní.

Tab. 30. Porovnání vybraných ukazatelů obce Sulimov a Vrbka

		Sulimov	Vrbka
Rentabilita	A. 1. Rentabilita vlastního kapitálu	3,31%	3,82%
	A. 2. Rentabilita aktiv	3,21%	3,80%
Likvidita	B. 1. Okamžitá likvidita	20,92	25,10
	B. 2. Pohotová likvidita	22,06	26,36
Financování	C. 1. Míra finanční nezávislosti	96,90%	99,46%
	C. 2. Míra věřitelského rizika	3,11%	0,54%
Aktivita	D. 1. Obrat kapitálu	0,18	0,12
	D. 2. Doba obratu pohledávek	13,49	20,87

Obr. 8. Spider graf – porovnání vybraných ukazatelů obce Sulimov a Vrbka

9 ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ PRO OBEC

Snahou obce, jakožto municipality, která hospodaří na neziskovém principu, je v první řadě samozřejmě veřejné blaho všech obyvatel pomocí investic do spolků a kulturních akcí.

Po prozkoumání finanční stránky obce v letech 2010 až 2014 pomocí analýzy jsem došla k závěru, že obec si po finanční stránce vede poměrně vyrovnaně a se svými prostředky hospodaří efektivně. Za sledované období obec udržovala vyrovnaný rozpočet, výjimkou byl pouze rok 2012, kdy výdaje výrazněji převýšily příjmy obce, důvodem byla rozsáhlejší investice do oprav místní kanalizace, mostu a další výdaje spojené s běžným provozem obce. I když v roce 2012 byla obec ztrátová, během následujícího roku se z tohoto problému dokázala dostat a hospodaření v roce 2013 opět dosahovalo kladných hodnot. Obec se snaží většinu svých výdajů pokrývat především ze státních dotací. Plnění plánovaných příjmů a výdajů v porovnání s těmi, které obec skutečně obdržela a vydala je v pořádku, obci se daří držet se stanovených cílů.

Po provedení horizontální a vertikální analýzy výkazů je zřejmé, že největší zastoupení aktiv má dlouhodobý hmotný majetek, který je představován především budovami a pozemky. Pasiva zastupuje především vlastní kapitál, cizích zdrojů využívá obec jen zřídka, což značí konzervativní strategii a je pochopitelné že nechce riskovat, na druhou stranu zaměření se na využití cizích zdrojů představuje levnější kapitál a úsporu peněz.

Co se týká zastoupení položek v rozvaze, je zde na první pohled viditelné, že obec nevytváří žádné fondy, které by vzhledem k dostatečně vysokému výsledku hospodaření mohla začít tvořit. Doporučila bych například tvorbu rezervního fondu, který se vyplatí v případě zhoršení hospodářské situace v následujících letech. Sociální fond kulturních potřeb by mohl být také vytvářen a sloužil by k poskytování služeb obyvatelstvu, v obci je vystaveno víceúčelové hřiště, peníze z tohoto fondu by mohly být využívány k nákupu nových sítí, branek, košů a k celkovému zvelebení okolního prostranství.

V rámci vybraných ukazatelů analýzy by se obec měla snažit snižovat především likviditu, kde dosahuje zbytečně vysokých hodnot. Což je patrné i podle ukazatele autarkie, který v roce 2010 a 2011 dosahuje vysokých hodnot a říká tak, že obec zadržuje volné peněžní prostředky. Obec by mohla například investovat nevyužívané peněžní prostředky, které volně leží na běžném účtu do výstavby nové garáže pro hasičský automobil, který pořídila v minulém roce, a která je v plánu. Obec dále jedná o opravě pozemní komunikace.

Zajímavým a hlavně pozitivně se vyvíjejícím ukazatelem pro obec je zadluženost, během zkoumaného období se každoročně snižuje jeho hodnota, je tomu tak, protože obec postupně splácí svůj dlouhodobý úvěr. Za rok 2014 tak na obyvatele připadala zadluženost asi 1200 Kč, což shledávám velmi uspokojivé.

Vhodné by bylo pozdržet platby, aby se prodloužila doba obratu závazků. Tímto krokem by doba obratu pohledávek byla nižší než doba obratu závazků. Obec ovšem neeviduje nedobytné pohledávky a nemá tedy závažnější problémy se splatností. Jedná se spíše o pozdržení plateb od občanů v rámci poplatků za odpad.

Obec by se dále měla zaměřit na hospodaření s větší efektivitou pomocí nákladů a výnosů i příjmů a výdajů, tzn. vést vyrovnané hospodaření a snažit se dodržovat princip neziskovosti, popřípadě kladných hodnot hospodářského výsledku.

V závěrečném srovnání se zvolenou obcí pomocí spider analýzy si Sulimov vede lépe jak v likviditě, tak ve financování, kdy obec Vrbka využívá ještě méně cizích zdrojů.

Celková situace v obci je vyrovnaná, její slabé stránky, kterých by se měla vyvarovat, nejsou z finančního hlediska závažné. Obec má dobré předpoklady k fungování i do budoucnosti.

ZÁVĚR

V teoretické části bakalářské práce byly vysvětleny základní pojmy z oblasti financování obce jako územně samosprávného celku, který je součástí veřejného sektoru, je řízen veřejnou správou a je zcela financován veřejnými financemi. Dále byl rozebrán rozpočet a rozpočtový proces z teoretické stránky a také představeny základní ukazatele z oblasti finanční analýzy včetně vzorců potřebných k výpočtu. Byla aplikována horizontální a vertikální analýza položek rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Mezi hlavní ukazatele, které byly popsány patřila likvidita, financování, autarkie nebo aktivita.

Důležitým bodem byl také rozdíl mezi analýzou podniku a analýzou municipální jednotky, protože je zřejmé, že obec funguje na jiném finančním principu než firma v soukromém sektoru. Z tohoto důvodu není možné aplikovat veškeré ukazatele finanční analýzy jako u firmy. Obce a ostatní vybrané účetní jednotky, jejichž hlavním cílem není podnikání, by měly hospodařit na neziskovém principu. Čili například ukazatel rentability v případě obce nemá příliš velký význam, ovšem je možné jej i přesto aplikovat a zjistit tak jak by si obec vedla v oblasti ziskovosti.

Hlavním cílem bylo zhodnotit stávající finanční situaci obce Sulimov. Na základě interních informací a zdrojů z obce byla provedena detailní analýza příjmů a výdajů rozpočtu obce a popsány jednotlivé položky, které se v rozpočtu obce vyskytují. Obec si v oblasti rozpočtu ve sledovaných obdobích vedla poměrně dobře, pouze rok 2012 byl pro obec kritický, jelikož měla více výdajů než příjmů. Z této nepříznivé situace se ovšem dokázala finančně zotavit a v dalším období již vykazovala opět zisk.

Dále byly propočítány základní ukazatele finanční analýzy, které pomohly lépe zmapovat finanční situaci. Nejvýraznějších hodnot dosahoval ukazatel likvidity, který naznačuje, že obec si na svém účtu udržuje příliš mnoho finančních prostředků, které by mohla investovat do jiné oblasti hospodaření. Ostatní ukazatele dosahovaly optimálních hodnot, čili, obec nemá žádné razantní problémy, které by znemožňovaly průběh její další činnosti.

Jako doplňkový ukazatel bylo využito spider analýzy a spider grafu ke srovnání s podobnou obcí ze Zlínského kraje, z celkového výsledku bylo patrné, že zkoumaná obec Sulimov si vece v hospodaření lépe.

V poslední části práce jsou shrnuty nejdůležitější informace a navržena doporučení, kterých by obec v budoucnu mohla využít ke svému dalšímu hospodaření.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČESKO, 1991. Zákon č. 563/1991 Sb. ze dne 31. 12. 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. [cit. 2014-05-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2009. Vyhláška č. 410/2009 Sb. ze dne 31. 12. 2009 pro vybrané účetní jednotky. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 133 [cit. 2014-05-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ, 2010. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.

KOUDELKA, Zdeněk, 2007. *Samospráva*. Praha: Linde, 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.

KRAFTOVÁ, Ivana, 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, xii, 206 s. ISBN 8071797782.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2007. *Veřejné finance*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 151 s. ISBN 978-80-7204-495-5.

LEE, Robert D, Ronald Wayne JOHNSON a Philip G JOYCE, 2004. *Public budgeting systems*. 7th ed. Boston, Mass.: Jones and Bartlett Publishers, xi, 631 s. ISBN 0-7637-3129-3.

MARKOVÁ, Hana, 2000. *Finance obcí, měst a krajů*. Vyd. 1. Praha: Orac, 190 s. ISBN 8086199231.

O obci. Obec Sulimov [online]. © 2014 [cit. 2014-04-17]. Dostupné z: <http://www.sulimov.cz/>

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK, 2010 *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada, 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, xiv, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PASTUSZKOVÁ, Eliška, 2014. *Veřejná správa* [online]. Zlín [cit. 2014-03-27]. Studijní podklady. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta Managementu a ekonomiky. Dostupné z: http://vyuka.fame.utb.cz/file.php/496/PVE_2014/6.PVE_2014-Verejna_sprava.pdf

PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 375 s. ISBN 8072610864.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

POMAHAČ, Richard, 2013. *Veřejná správa*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, xx, 315 s. ISBN 978-80-7400-447-6.

POSPÍŠIL, Richard, 2013. *Veřejná ekonomika: současnost a perspektiva*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 195 s. ISBN 978-80-7431-112-3.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

ROSENMAYER, Tomáš, b. r. *Porovnání ziskových a neziskových institucí jako organizačních jednotek* [online]. Praha [cit. 2015-04-10]. Článek. Vysoká škola ekonomická. Dostupné z <http://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=eam&pdf=187.pdf>

RŮČKOVÁ, Petra, 2010. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 139 s. ISBN 978-80-247-3308-1.

ŘÍZENÍ OBCÍ, 2008. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2 sv. (263, 186 s.). ISBN 978-80-86946-76-41.

SVOBODA, Ivo a Karel SCHELLE, 2006. *Základy organizace veřejné správy*. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 206 s. ISBN 80-239-8011-4.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2013. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 264 s. ISBN 978-80-247-4702-6.

VODÁKOVÁ, Jana, 2013. Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 207 s. ISBN 978-80-7478-324-1.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PO	Právnícká osoba
FO	Fyzická osoba
DPPO	Daň z příjmu fyzických osob
DPFO	Daň z příjmu právnických osob
EBIT	Zisk před zdaněním a úroky
EBT	Zisk před zdaněním

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Schéma rozpočtových příjmů (Miraz.cz, © 2000 – 2015).....</i>	<i>22</i>
<i>Obr. 2. Organizační struktura obce Sulimov (Obec Sulimov, © 2015).....</i>	<i>40</i>
<i>Obr. 3. Srovnání skutečných příjmů a výdajů za období 2010 až 2014</i>	<i>42</i>
<i>Obr. 4. Vývoj jednotlivých příjmů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní.....</i>	<i>43</i>
<i>Obr. 5. Vývoj daňových příjmů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce).....</i>	<i>45</i>
<i>Obr. 6. Vývoj běžných a kapitálových výdajů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce).....</i>	<i>48</i>
<i>Obr. 7. Schéma konzervativní strategie financování</i>	<i>62</i>
<i>Obr. 8. Spider graf – porovnání vybraných ukazatelů obce Sulimov a Vrbka</i>	<i>64</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Rozvaha pro vybrané účetní jednotky (Česko, 2009)</i>	28
<i>Tab. 2. Zjednodušený výkaz zisku a ztrát pro vybrané účetní jednotky (Česko, 2009).....</i>	29
<i>Tab. 3. Schválený rozpočet v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce)</i>	41
<i>Tab. 4. Skutečný rozpočet v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce).....</i>	41
<i>Tab. 5. Přehled rozpočtových příjmů v tis. Kč (interní zdroje obce).....</i>	42
<i>Tab. 6. Podíl jednotlivých druhů příjmů v letech 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje obce)</i>	44
<i>Tab. 7. Podíl jednotlivých položek daňových příjmů v letech 2010 až 2014 (interní</i>	46
<i>Tab. 8. Podíl jednotlivých položek nedaňových příjmů v letech 2010 až 2014</i>	46
<i>Tab. 9. Přehled jednotlivých výdajů za období 2010 až 2014 v tis. Kč (interní zdroje z obce)</i>	47
<i>Tab. 10. Přehled jednotlivých položek běžných výdajů v letech 2010 až 2014</i>	49
<i>Tab. 11. Majetková struktura obce v tis. Kč (interní zdroje z obce).....</i>	50
<i>Tab. 12. Vertikální analýza majetkové struktury obce (interní zdroje z obce)</i>	51
<i>Tab. 13. Horizontální analýza majetkové struktury (interní zdroje obce)</i>	51
<i>Tab. 14. Finanční struktura obce v tis. Kč (interní zdroje z obce)</i>	52
<i>Tab. 15. Vertikální analýza finanční struktury (interní zdroje obce)</i>	53
<i>Tab. 16. Horizontální analýza finanční struktury (interní zdroje obce)</i>	53
<i>Tab. 17. Struktura nákladů obce v tis. Kč (interní zdroje obce).....</i>	54
<i>Tab. 18. Vertikální analýza nákladů obce (interní zdroje obce)</i>	54
<i>Tab. 19. Horizontální analýza nákladů obce (interní zdroje obce)</i>	55
<i>Tab. 20. Struktura výnosů obce v tis. Kč (interní zdroje obce).....</i>	55
<i>Tab. 21. Vertikální analýza výnosů obce (interní zdroje obce)</i>	56
<i>Tab. 22. Horizontální analýza výnosů obce (interní zdroje obce).....</i>	56
<i>Tab. 23. Přehled vypočtených ukazatelů autarkie (interní zdroje z obce).....</i>	57
<i>Tab. 24. Přehled vypočtených ukazatelů likvidity (interní zdroje z obce)</i>	58
<i>Tab. 25. Přehled vypočtených ukazatelů aktivity (interní zdroj z obce)</i>	58
<i>Tab. 26. Přehled vypočtených ukazatelů financování (interní zdroj z obce).....</i>	59
<i>Tab. 27. Přehled vypočtených ukazatelů zadluženosti (interní zdroje obce)</i>	60
<i>Tab. 28. Přehled vybraných ukazatelů rentability (interní zdroje obce).....</i>	61
<i>Tab. 29. Ukazatel provozního přebytku v tis. Kč (interní zdroje obce)</i>	63
<i>Tab. 30. Porovnání vybraných ukazatelů obce Sulimov a Vrbka</i>	64

